

Pedagogisch beleidsplan

Ruimte voor talenontwikkeling

Inhoud

Inleiding.....	4
1. Dat zijn wij, daar staan wij voor - missie en visie.....	5
2. Met passie voor het kind - onze medewerkers.....	6
Peuteropvang is een vak.....	6
Pedagogische VVE coaches en pedagogisch beleidsmedewerker.....	6
Vrijwilligers en stagiaires.....	7
Goed om te weten.....	7
3. De steiger voor het kind- talentontwikkeling.....	7
De rode draad: zo gaan wij om met de kinderen.....	7
De basis: een rijke speel-leeromgeving.....	8
Elk kind een mentor.....	9
Ontwikkeling in beeld: observeren en kindvolgsysteem.....	10
Weten wat het kind nodig heeft.....	10
4. Verantwoorde kinderopvang - de vier pedagogische basisdoelen.....	10
Ik voel me geborgen, ik mag er zijn! Bieden van emotionele veiligheid.....	11
Kijk wat ik kan! Gelegenheid tot ontwikkeling persoonlijke competenties.....	13
Samen is leuker dan alleen! Gelegenheid tot ontwikkeling sociale competenties.....	17
Ik weet hoe het hoort! Overdacht van normen en waarden.....	18
5. Veelzijdig in VVE – de voor- en vroegschoolse educatie.....	19
VVE methodieken – Piramide en Speelplezier.....	19
19	
De werkvormen.....	19
Gelijke kansen voor alle peuters – een goede start op de basisschool.....	19
Dagstructuur - alle pedagogische basisdoelen en ontwikkelingsgebieden aan bod.....	20
Een kleine stap naar de basisschool – de doorgaande ontwikkellijn.....	20
Samen bereiken we meer - educatief partnerschap.....	21
Het kan altijd beter – zo zorgen wij voor een goed VVE aanbod.....	21
6. We doen het samen- ouderbeleid.....	22
Contact met ouders, in gesprek met ouders.....	22
Mening en inbreng zijn welkom!.....	23
Deel 2: Zo doen we het – de praktijk.....	25

3. De steiger voor het kind- talentontwikkeling	25
De rode draad: zo gaan wij om met de kinderen	25
De basis: een rijke speel-leeromgeving	26
4. Verantwoorde kinderopvang - de vier pedagogische basisdoelen	28
Ik voel me geborgen, ik mag er zijn! Bieden van emotionele veiligheid	28
Kijk wat ik kan! Gelegenheid tot ontwikkeling persoonlijke competenties	29
Samen is leuker dan alleen! Gelegenheid tot ontwikkeling sociale competenties	34
Ik weet hoe het hoort! Overdacht van normen en waarden	35
5. Veelzijdig in VVE – de voor- en vroegschoolse educatie	36
VVE methodieken – Piramide en Speelplezier	36
Gelijke kansen voor alle peuters – een goede start op de basisschool	39
Dagstructuur – alle pedagogische basisdoelen en ontwikkelingsgebieden aan bod	40
Een kleine stap naar de basisschool – de doorgaande ontwikkellijn	41
Samen bereiken we meer - educatief partnerschap	42
Het kan altijd beter– zo zorgen wij voor een goed VVE aanbod	43

Inleiding

De Stichting Peuteropvang Heerlen (POVH) heeft 21 locaties verspreid over Heerlen en Hoensbroek. Tientallen professionele leidsters en vrijwilligers begeleiden de peuters die aan het begin staan van hun zoektocht naar de eigen identiteit, vaardigheden en kennis. Door samen te spelen en te leren, ontdekken en ontwikkelen de kinderen hun mogelijkheden en talenten.

Onze peuterleidsters begeleiden de kinderen dagelijks in hun ontwikkeling en zorgen dat elke dag bijzonder is. Hoe zij omgaan en werken met de kinderen en ouders en waarom zij dat zo doen, staat in dit pedagogisch beleidsplan. Het beschrijft in algemene termen hoe wij werken, welke keuzes wij maken en waarom wij bepaalde keuzes maken. Voor onze leidsters en geïnteresseerden hebben wij bepaalde onderwerpen concreet uitgewerkt.

Met het plaatje van de uitgestrekte wijsvinger geven wij aan, dat een onderdeel nader beschreven is. Door op het plaatje te klikken komt de lezer naar de bijpassende uitleg en weer terug.

Daarmee omvat het voorliggende document het pedagogische beleid én de beschrijving van de praktische uitvoering daarvan. Op alle locaties geldt het voorliggende pedagogisch beleidsplan als leidraad voor het werk met de kinderen. Het geeft daarnaast ouders een beeld wat zij kunnen verwachten van de opvang en dient als informatie voor andere organisaties, waar Stichting Peuteropvang Heerlen mee samenwerkt.

Niet alle werkvormen die beschreven zijn in het pedagogisch beleid zijn van toepassing voor elke locatie. In het pedagogisch werkplan beschrijft elke locatie welke van de in het beleid beschreven zaken voor hun locatie van toepassing zijn. Het pedagogisch beleid en de pedagogische werkplannen zijn levende documenten. Bij veranderingen in het beleid of de praktijk worden de betreffende documenten aangepast. Twee keer per jaar is het werkplan onderwerp van gesprek tijdens het teamoverleg. Minimaal een keer per jaar worden de documenten geëvalueerd.

Naast het pedagogisch beleid, zijn er ook afspraken hoe we omgaan met risico's en hoe we zorgen voor een veilige en gezonde speel-leeromgeving. De visie op gezondheid en veiligheid en de afspraken daarover hebben wij gebundeld in het beleid veiligheid en gezondheid.

Onze medewerkers op de locaties noemen wij leidsters. Wij gebruiken het begrip ouders en bedoelen daarmee ouders en verzorgers. Voor de leesbaarheid gebruiken wij de vrouwelijke vorm 'zij'.

Wij gebruiken in dit pedagogisch beleidsplan plaatjes ter illustratie en ondersteuning van de tekst. De plaatjes staan voor bepaalde onderwerpen. Zij staan los van de pictogrammen die gebruikt worden op de locaties.

1. Dat zijn wij, daar staan wij voor - missie en visie

Peuteropvang Heerlen (POVH) biedt peuteropvang in de buurten, meestal gevestigd in een basisschool. Dit gebeurt in opdracht van en samenwerking met de gemeente Heerlen. Alle kinderen van 2 en 3 jaar kunnen bij een van onze groepen terecht. Iedereen is welkom, ongeacht sekse, huidskleur, geloof, sociale of etnische achtergrond en lichamelijke of geestelijke gezondheid.

In een uitdagende, veilige en voorschoolse omgeving mogen de peuters naar eigen kunnen, spelenderwijs groeien als basis voor hun toekomst.

Ontwikkelingsgericht werken en voor- en vroeg schoolse educatie (VVE)

Kinderen willen de wereld ontdekken en leren. Wij helpen de kinderen om zich spelenderwijs en in eigen tempo te kunnen ontwikkelen en hun talenten te kunnen ontplooiën. Alle aandacht is gericht op de ontwikkeling van het kind en de opvoedondersteuning aan ouders. Als hulpmiddel gebruiken wij VVE (voor- en vroegschoolse educatie) methodes.

Veilige en uitdagende speel-leeromgeving en aandacht voor gezonde leefstijl

Wij vangen de kinderen in een veilige en uitdagende omgeving op. Onze groepsruimtes en de buitenruimtes zijn afgestemd op de behoeftes van peuters. De inrichting en het spelmateriaal sluiten aan bij de belevingswereld van de kinderen. Veel en goed bewegen en gezonde voeding zijn voor ons de basis voor een gezonde leeromgeving. De kinderen krijgen op onze locaties voldoende ruimte en gelegenheid om te bewegen, zij drinken water en eten (meegebracht) fruit en maken zo kennis met een gezonde leefstijl.

Samen het beste voor het kind

'Wij doen het samen': dat is ons uitgangspunt bij de begeleiding van kinderen. Als educatief partner delen wij met ouders de opvoedingstaak. Dit gebeurt vanuit een vertrouwensrelatie. Samen met onderwijspartners en zorg- en welzijnsorganisaties dichtbij in de buurt zetten wij ons in voor een optimale start van elk kind.

Goed, beter, anders

Wij vinden goede kwaliteit van de opvang belangrijk. Vanzelfsprekend voldoen wij aan de gestelde kwaliteitseisen uit de Wet Kinderopvang. Daarnaast hebben wij het kwaliteitskeurmerk HKZ (Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector). Daar zijn wij bijzonder trots op. Wij zorgen voor goede kwaliteit door te werken met duidelijke afspraken. Die hebben wij vastgelegd en wij evalueren regelmatig. Wij kijken kritisch naar ons handelen en onze afspraken. Personen van buiten de organisatie controleren en beoordelen of wij voldoen aan de eisen voor het keurmerk. Zo houden wij de kwaliteit hoog. Want kwaliteit is nooit af: het kan altijd beter en mag anders.

2. Met passie voor het kind - onze medewerkers

Met toewijding en passie staan onze leidsters elke dag klaar voor ouders en de kinderen. Zij zorgen dat de kinderen zich welkom en geborgen voelen op de opvang en ouders hun kind met een gerust hart achter laten.

Peuteropvang is een vak

Het begeleiden van kinderen in de peuteropvang is een vak. Alle leidsters hebben een erkend diploma en de nodige certificaten. Daarmee beschikken zij over de nodige kennis en vaardigheden voor het werk op de peutergroep. Hun werk houdt in dat zij de kinderen doelgericht begeleiden en stimuleren. Dit gebeurt volgens de zienswijze en afspraken in het pedagogisch beleidsplan en de werkafspraken die in het handboek zijn vastgelegd. De leidsters zorgen voor een veilige en uitdagende speel-leeromgeving. Ook het onderhouden van het contact met de ouders en de samenwerkingspartners is onderdeel van hun taak. Net zoals het bijhouden van individuele kinddossiers en andere voorkomende administratieve werkzaamheden.

Elke dag leren de leidsters bij; van ouders, de kinderen, onze coaches en collega's. In het kader van permanente educatie stellen wij voor elke leidster jaarlijks een persoonlijk scholingsplan op, zodat onze leidster goed toegerust zijn voor het werk met de kinderen.

Pedagogische VVE coaches en pedagogisch beleidsmedewerker

Onze coaches ondersteunen de leidsters in de begeleiding van de kinderen. Zij vervullen de rol van pedagogische coach, zoals die in de Wet Kinderopvang beschreven is. Zij coachen de leidsters ook op het gebied van voorschoolse educatie. De leidsters bepalen in grote mate de kwaliteit van de opvang en verdienen de nodige aandacht: elke leidsters krijgt gemiddeld 10 uur coaching per jaar.

De coaches kijken mee op de groep, luisteren, stellen vragen en zetten aan tot nadenken. Zij bespreken met de leidsters de ontwikkelpunten op persoonlijk en team vlak. Zij maken gebruik van beeldcoaching: coachen met behulp van videobeelden. Bij deze vorm van coaching gaat het om de vier stappen zien, begrijpen, bewust worden en toepassen. In dagelijkse opvangsituaties maken de coaches beeldopnamen van de leidsters van maximaal vijf minuten. Door samen met de coaches de filmopnames te bekijken, worden de leidsters zich bewust van het effect van hun handelen. Deze inzicht helpt de leidsters hun handelen te verbeteren.

De coaches werken nauw samen met onze pedagogisch beleidsmedewerkster. De pedagogisch beleidsmedewerkster is verantwoordelijk voor het ontwikkelen en beschrijven van de pedagogische zienswijze en werkwijze van Peuteropvang Heerlen. Zij zorgt dat het beleid voldoet aan de wettelijke verplichtingen en de afspraken die met de gemeente gemaakt zijn.

Dat doet zij in een adviserende rol. Het management bepaalt vervolgens welke keuzes gemaakt worden. De pedagogische beleidsmedewerkster zorgt ook dat de manier van werken aansluit bij het beleid. Verder ondersteunt zij de coaches en leidsters bij de vertaling van het beleid naar de werkvloer.

Vrijwilligers en stagiaires

Peuteropvang Heerlen (POVH) is een erkend leerbedrijf en wij stellen stageplekken ter beschikking voor studenten van de opleiding MBO Sociaal Pedagogisch Werk en de opleiding HBO Pedagogiek. De stagiaires worden door een gekwalificeerde beroepskrachten begeleid. Voor welke taken een stagiaire ingezet wordt, is afhankelijk van de fase in de opleiding en bevindingen van de opleiding, de stagebegeleidster en de stagiaire. Hoe verder de stagiaire is in de opleiding, hoe meer taken en verantwoordelijkheden zij krijgt. Aan het begin van de opleiding helpt zij onder begeleiding van een leidster met huishoudelijke taken en de begeleiding van kinderen. Tweede en derdejaars stagiaires voeren deze taken steeds zelfstandiger uit.

Daarnaast ondersteunen vrijwilligers de leidsters op de werkvloer. Zij werken altijd samen met een beroepskracht die de eindverantwoording heeft. Zij helpen bij huishoudelijke taken, fruit schillen, handen wassen van de peuters en het begeleiden van activiteiten. In ons vrijwilligers beleid hebben wij de rechten en plichten van vrijwilligers uitgebreid beschreven.

Goed om te weten

Alle medewerkers van onze organisatie zijn ingeschreven en gekoppeld in het personenregister kinderopvang. Daardoor worden zij continu gecontroleerd op strafbare feiten en weten ouders dat hun kinderen in goede handen zijn. Dit geldt ook voor alle stagiaires, vrijwilligers en andere personen die regelmatig op de groep komen als kinderen aanwezig zijn.

3. De steiger voor het kind- talentontwikkeling

Elk kind is uniek en heeft van zich zelf de drang om zich te ontwikkelen en talenten te ontplooien. Als het kind zich prettig en veilig voelt, gaat het op onderzoek uit, kan het genieten en zich goed ontwikkelen. Onze leidsters zorgen voor een omgeving, waarin het kind vanuit dat welbevinden het beste uit zichzelf kan halen. Zijn talenten kan ontplooien. Wij bouwen de steiger, die het kind helpt om de volgende stap te kunnen maken.

De rode draad: zo gaan wij om met de kinderen

Hoe leidsters met de kinderen omgaan en praten heeft grote invloed op het welzijn en de ontwikkeling van kinderen. Voor een doeltreffende begeleiding van kinderen zijn goede omgang en communicatie met kinderen belangrijk. Deze vaardigheden van de leidsters is de rode draad in het werk met de kinderen.

In verschillende hoofdstukken wordt in het vervolg met het icoontje van de rode pijl verwezen naar deze rode draad. Goede interactie betekent:

- ✚ **Aanvoelen en ernaar handelen:** de leidsters gaan op een warme en liefdevolle manier om met de kinderen. Zij letten op signalen van kinderen en reageert daar gepast op. Er zit altijd een fysieke of emotionele behoefte achter het gedrag van het kind. De leidsters gaan hiernaar op zoek; dit is de sleutel voor hun reactie.
- ✚ **Ruimte geven om zichzelf te zijn en het zelf te doen:** de leidsters laten kinderen zoveel mogelijk zelf doen wat ze ook zelf kunnen. Zelfstandigheid geeft kinderen grip op de situatie en dit komt hun welbevinden ten goede.
- ✚ **Structuur aanbrengen en grenzen stellen:** onze leidsters zorgen voor een vaste dagindeling en overzichtelijke ruimtes met hoeken.
- ✚ **Praten en uitleggen:** de leidsters praten met de kinderen en verwoorden de bedoelingen en gevoelens van de kinderen. Zij leggen uit wat er gaat gebeuren, benoemen wat ze zien en zeggen wat ze doen.
- ✚ **Weten waar kinderen aan toe zijn en daarop inspelen:** onze leidsters begeleiden en volgen de kinderen in hun ontwikkeling. Zij zorgen dat de activiteiten en speel – leeromgeving aansluiten bij wat een kind al kan en waar het aan toe is. Zo zorgen de leidsters dat de kinderen gemotiveerd en geconcentreerd kunnen meedoen met de activiteiten. Dat zij betrokken zijn. Want wij weten dat hoe meer het kind betrokken is, hoe beter het kind zich ontplooit.
- ✚ **Kinderen begeleiden in omgang met elkaar:** in een veilige sfeer stimuleren de leidsters het samenspel. Zij ondersteunen de kinderen hun mening en gevoelens naar andere kinderen te verwoorden en conflicten op te lossen.

De basis: een rijke speel-leeromgeving

De groepsruimte waar de kinderen opgevangen worden is uitnodigend en uitdagend. De inrichting en het materiaal sluiten aan bij de belevingswereld en verschillende behoeftes van de kinderen. Elk kind kan in deze rijke speel- en leeromgeving vinden wat nodig is voor zijn ontwikkeling. De

lichamelijke ontwikkeling,

emotionele ontwikkeling,

sociale ontwikkeling,

morele ontwikkeling,

kunstzinnige en

muzikale ontwikkeling en

ontwikkeling van waarnemen en denken.

Een overzichtelijke ruimte met hoeken

Bij de inrichting van de ruimte is een heldere structuur het uitgangspunt: een overzichtelijke ruimte met hoeken en een vaste plek voor het materiaal. De hoeken zijn afgebakende delen in de ruimte, waar kinderen met een bepaald soort spel materiaal bezig kunnen zijn. Zij kunnen daar situaties uit de 'echte' wereld naspelen. De verschillende hoeken geven de kinderen wisselende uitdagingen om zo hun vaardigheden op verschillende gebieden te oefenen en vergroten. Het aanbod in de hoeken nodigt de kinderen steeds opnieuw uit tot onderzoeken, ontdekken en dingen uitproberen. Voorkomende hoeken zijn: huishoek, bouwhoek, verkeershoek, leeshoek en het atelier. De hoeken worden aangepast aan het thema.

Spelen in de hoeken met Piramide

Spelen in de hoeken met Speelplezier

Uitdagent en gepast materiaal

De leidsters zorgen voor geschikt en duurzaam materiaal, dat kinderen uitdaagt. Zij kunnen in overleg met de coaches ervoor kiezen om bij een thema aanvullend digitaal materiaal zoals filmpjes of digitale prentenboeken te gebruiken. Het uitgangspunt is altijd, dat het digitale aanbod beperkt is en gedoseerd aangeboden wordt. Uiteraard geldt ook voor digitaal materiaal, dat alleen geschikt materiaal aangeboden wordt dat aansluit bij de ontwikkelingsfase en belevingswereld van de peuters.

Gebruik van digitale media: spelen of achter een scherm?

Elk kind een mentor

Iedere peuter heeft een leidster als mentor. Bij de intake horen ouders wie de mentor van hun kind is. De mentor volgt hoe het kind zich ontwikkelt, neemt de toetsen af en registreert alle gegevens in het kindvolgsysteem. Zij is de aanspreekpersoon voor ouders en zorgt voor de 10 minuten gesprekken en de warme overdracht naar school.

De warme overdracht

De 10 minuten gesprekken

Ontwikkeling in beeld: observeren en kindvolgsysteem

De leidsters observeren en toetsen de kinderen regelmatig en volgen de ontwikkeling van elk kind op de voet. Voor het volgen van de ontwikkeling van de kinderen gebruiken wij het peuter Volgssysteem van CITO. De mentor is verantwoordelijk voor het invullen van de peuterobservatielijsten en het afnemen van de toetsen. Het afnemen van toetsen gebeurt spelenderwijs en is een aanvulling op de observatie. De observaties worden ingevuld als een kind drie maanden de peuteropvang bezoekt, rond de derde verjaardag en vervolgens nog eens een paar maanden voor de vierde verjaardag. Op dezelfde momenten neemt de mentor ook de toetsen af. Als er zorgen zijn rondom het kind wordt er tussentijds geobserveerd en getoetst. De leidsters registreren de bevindingen uit de observaties en toetsen per kind in het digitaal systeem Nipia. Nipia is een systeem dat in opdracht van en samenwerking met onder andere de gemeente Heerlen tot stand is gekomen. Het is speciaal ervoor gemaakt om de ontwikkeling van kinderen te monitoren. Uiteraard is het systeem zo ingericht dat privacy van informatie altijd geborgd is.

Ook de kinderen die minder dan twee dagdelen naar de peuteropvang komen, worden gevolgd in hun ontwikkeling. Dat gebeurt door hen tijdens het spel en de activiteiten te observeren en relevante bevindingen in het kindvolgsysteem te noteren. Het afnemen van toetsen en het invullen van observatielijsten gebeurt voor deze kinderen niet standaard.

Weten wat het kind nodig heeft

Met behulp van observaties tijdens het spel en toetsen krijgen de leidsters een goed beeld van het kind en weten zij waar het kind goed in is, waar het aan toe is en wat het nodig heeft. In de begeleiding van het kind houden zij daar rekening mee. Is er op een ontwikkelingsgebied extra aandacht nodig? Dan wordt dit individueel of in een kleine groep met het kind geoefend. Blinkt het kind uit in een bepaalde vaardigheid? Ook hier houden de leidsters rekening mee. Zij zorgen voor passende uitdagingen en geven het kind de kans om te schitteren en nog beter te worden.

De werkvormen die leidsters inzetten om de kinderen individueel te stimuleren.

4. Verantwoorde kinderopvang - de vier pedagogische basisdoelen

Ons pedagogisch beleidsplan is gebaseerd op de vier pedagogische basisdoelen van Marianne Riksen-Walraven zoals die in de Wet Kinderopvang, beschreven staan. In het werk met de kinderen staan deze vier doelen centraal. Wij zorgen:

dat het kind zich bij ons veilig en geborgen voelt
(bieden van emotionele veiligheid),
Ik voel me geborgen, ik mag er zijn!

dat het kind zich in zijn eigen tempo kan ontwikkelen en leren
(bieden van gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties)
Kijk wat ik kan!

dat kan kind leert omgaan met anderen
(bieden van gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties)
Samen is leuker dan alleen!

dat het kind leert wat de omgangsvormen en algemene afspraken zijn
(overdragen van waarden, normen en cultuur)
Ik weet hoe het hoort!

Ik voel me geborgen, ik mag er zijn! Bieden van emotionele veiligheid

Wij willen dat kinderen zich op onze opvang goed voelen, zich zelf kunnen zijn, kunnen genieten en plezier hebben. Pas als het kind zich op zijn gemak en thuis voelt, staat het open om nieuwe ervaringen op te doen en te leren. Onze leidsters zorgen dat de kinderen zich prettig voelen in de groep.

- **Zij voelen behoeftes en signalen van kinderen aan en reageren daar gepast op.**
- **Zij brengen structuur aan.**
- **Zij geven kinderen de ruimte om zichzelf te zijn en het zelf te doen.**
- **Zij praten met de kinderen en geven uitleg.**

Zie hoofdstuk 'rode draad' in deel 2 voor concrete invulling van de vaardigheden.

Fijn, bekende gezichten!

Het is voor ouders en de kinderen wel zo fijn om bekende gezichten te hebben op de groep. Daarom begeleiden vaste leidsters de kinderen gedurende de opvang. In de wet kinderopvang staat hoeveel leidsters minimaal op de groep moeten zijn voor een bepaald aantal kinderen (beroepskracht-kind-ratio). Wij houden ons altijd aan die regel en wijken er gedurende de opvang niet vanaf. Daardoor krijgt elk kind de aandacht die het verdient.

Ik ken de ruimte en de andere kinderen – opvang in een vaste groep

De kinderen worden in een vaste ruimte en één vaste groep opgevangen, de stamgroep. Daardoor hebben zij altijd dezelfde groep kinderen om zich heen, die zij leren kennen en waar zij een band mee opbouwen. In een stamgroep zijn maximaal 16 kinderen. Voor bepaalde activiteiten kunnen de kinderen de stamgroep verlaten. De locaties beschrijven de activiteiten buiten de stamgroep en hoe deze activiteiten georganiseerd zijn in hun pedagogische werkplan.

Samenvoegen van groepen

Bij locaties met tegelijkertijd twee groepen, kan het voorkomen de twee stamgroepen op rustige dagen samengevoegd worden in de ruimte van één van beide stamgroepen. De stamgroepen blijven compleet en zitten samen in een ruimte.

De ouders worden geïnformeerd over het samenvoegen van groepen.

Ik weet wat er gaat komen

Structuur, regelmaat en routine zijn belangrijk voor kinderen. Dat geeft houvast en de dag wordt overzichtelijk en voorspelbaar. Daarom werken wij met een dagstructuur. Een afwisselend programma, afgestemd op de behoeftes van de kinderen.

De dagstructuur

De leidsters kondigen een wissel van activiteit altijd aan en zij gebruiken liedjes voor bepaalde activiteiten. Dat geeft de kinderen houvast. Ook het gebruik van een gebaar in bepaalde situaties, zoals het gebaar om stil te zijn, geeft structuur.

Wennen in de nieuwe groep

Het is voor een peuter en de ouders spannend om de eerste keer naar de opvang te komen. Stap voor stap begeleiden de leidsters het kind en de ouders hierin. Onze leidsters nemen de tijd en zij hebben aandacht voor de behoeftes van het kind en de ouders. Om de wenperiode goed te laten verlopen, bespreken zij met ouders hoe het kind het beste went in de groep. Zij geven de ouders ruimte om gevoelens te uiten en maken afspraken. Zo kan er afgesproken worden dat de ouder in de wen fase langer blijft of dat het kind een knuffel van thuis meeneemt. Wekelijks bespreken de leidsters met ouders hoe de wenperiode verloopt en hoe verder afgebouwd kan worden. De afspraken met ouders worden in het journaal genoteerd.

Sommige kinderen hebben bij het wennen behoefte aan contact en lichamelijke nabijheid van de leidsters, andere kinderen zoeken liever een plekje op afstand om te observeren. De leidsters kijken naar het kind en reageren op de signalen: zij pakken het ene kind op schoot, het andere kind geven zij de ruimte om kennis te maken met de omgeving. Zij verkennen samen met het nieuwe kind de ruimte en vertellen regelmatig wat er gaat gebeuren. De leidsters zorgen dat zij altijd zichtbaar zijn voor het wennende kind.

Kijk wat ik kan! Gelegenheid tot ontwikkeling persoonlijke competenties

Kinderen zijn van nature nieuwsgierig en willen de wereld om zich heen verkennen en ontdekken. Spelenderwijs oefenen en leren zij vaardigheden en onze leidsters begeleiden hen bij deze ontdekkingsstocht.

- **Zij weten waar kinderen aan toe zijn en spelen daarop in.**
- **Zij geven kinderen de ruimte om zichzelf te zijn en het zelf te doen.**
- **Zij praten en leggen uit.**

Zie hoofdstuk 'rode draad' in deel 2 voor de invulling van de vaardigheden.

Ik doe het zelf! Zelfredzaamheid

Kinderen willen laten zien wat zij kunnen. Zij willen het gevoel hebben de dingen zélf te kunnen doen. De wil om dingen zelf te doen stimuleert kinderen om vaardigheden te oefenen en uitdagingen aan te gaan. Het geeft het kind zelfvertrouwen, als het gelukt is.

Onze leidsters ondersteunen het kind in zijn wil om dingen zelf te doen. De kinderen krijgen de ruimte om handelingen zelfstandig uit te voeren. Gedurende de dag zijn tal van momenten, dat het kind aangemoedigd wordt om dingen zelf te doen: de jas aan- en uitdoen, het eigen stoeltje in de kring zetten, opruimen en zo voort.

Ik beweeg de hele dag! De ontwikkeling van de motoriek

Kinderen hebben plezier in bewegen en bewegen van zichzelf de hele dag. Bewegen is belangrijk voor de ontwikkeling van de kinderen en voldoende beweging draagt bij aan de goede gezondheid van het kind. De peuters krijgen op onze locaties regelmatig de ruimte om te bewegen, zodat zij de motorische vaardigheden kunnen oefenen. Het bewegen gebeurt spelenderwijs, binnen en buiten, in de groepsruimte en soms ook in de gymzaal. Het ervaren van plezier aan bewegen staat voorop. Door kinderen deze positieve ervaring mee te geven, is er een grotere kans dat zij ook op latere leeftijd kiezen voor een gezonde leefstijl met veel beweging.

Veel aandacht gaat uit naar de grote motoriek en het oefenen van de motorische basisvaardigheden draaien om de eigen as, kracht, evenwicht en hand-oog coördinatie. Het beheersen van deze vaardigheden is belangrijk voor de ontwikkeling van de fijne motoriek. Van elke locatie is minimaal een leidster opgeleid als trainer om

beweglessen te geven. De trainers zijn geschoold om de kinderen een beweegaanbod aan te bieden, dat gericht is op het oefenen van de motorische basisvaardigheden. De trainers worden ondersteund door de beweging coördinatoren. Zij geven impulsen en advies aan de trainers en zorgen daarmee, dat er veel en goed bewogen wordt met de kinderen.

Wandelen en de bewegeweken

Ook wandelen is een goede en gezellige manier om kinderen te laten bewegen. De kinderen bouwen kracht en conditie op en oefenen het evenwicht. Op onze locaties wordt regelmatig met de peuters gewandeld. Uiteraard gebeurt dit op een verantwoorde en veilige manier en met toestemming van ouders. Een keer per jaar, tijdens de peuterwandeldierdaagse, gaan de peuters van alle locaties dagelijks wandelen. De peuterwandeldierdaagse is een van de twee jaarlijkse bewegeweken. De tweede week staat in het teken van gezonde voeding en water drinken. De bewegeweken worden afgesloten met een gezamenlijk feest.

Leren van vallen en opstaan

Het bewegen met kinderen in groepsverband brengt risico's met zich mee. Grote risico's worden beperkt door maatregelen te nemen. Kleine risico's die slechts kleine gevolgen kunnen hebben voor de kinderen, zoals een bult of schaafwond zien wij als leermoment. De leidsters maken afspraken met kinderen om speelsituaties veilig te houden en zij zien toe dat kinderen zich eraan houden. De afspraken worden regelmatig met de peuters besproken en herhaald. Zo leren de kinderen om op een juiste manier om te gaan met kleine risico's. Zij leren om in een volgende soortgelijke situatie de juiste afweging te kunnen maken. In ons beleid veiligheid en gezondheid hebben wij uitgebreid beschreven hoe wij omgaan met risico's. Daarnaast maken de leidsters een actieplan waarin zij risico's en maatregelen voor de eigen locatie beschrijven.

Ik praat erop los! De taalontwikkeling

Taal is een middel om uiting te geven aan wat iemand ervaart, voelt, denkt of wilt. Ervaringen kunnen gedeeld worden en taal is daarmee belangrijk om contact te maken met anderen. In de leeftijd van 0-4 jaar is een kind het meest ontvankelijk voor taal en daar zetten wij op in. De taalontwikkeling van de kinderen krijgt op onze groepen veel aandacht.

Voor een goede taalontwikkeling is het belangrijk dat het kind veel taal hoort. Het kind leert de taal immers door de taal die het om zich heen hoort. Gedurende de dag wordt veel met de kinderen gepraat en taal gebruikt. Nederlands is de voertaal. Bij kinderen die thuis Limburgs praten, kan in bepaalde situaties, bijvoorbeeld als het kind verdrietig is, ervoor gekozen worden, om met het individuele kind Limburgs te praten.

Ieder contact tussen de leidster en een kind is een taalleersituatie: in de kring, tijdens uitleg, tijdens het meespelen in de hoeken, aan tafel tijdens het eten. De leidsters geven het goede voorbeeld en spreken duidelijk en correct Nederlands. Zij vertellen

wat er gaat gebeuren en verwoorden handelingen en emoties van de kinderen. Zij bieden nieuwe woorden aan tijdens een thema en herhalen die woorden regelmatig. De leidsters bieden de woorden zo aan dat de kinderen de woorden lijfelijk ervaren door te beleven, voelen en te horen. Door plaatjes te gebruiken helpen zij de kinderen woorden te begrijpen en te onthouden. De plaatjes met de geschreven woorden hangen voor de kinderen zichtbaar in de groepsruimte.

Voor kinderen die weinig of geen Nederlands spreken, bieden de leidsters gerichte extra activiteiten aan in het kader van voorschoolse educatie.

Zullen we een boekje lezen?

Ook door de taal van boeken leren kinderen veel nieuwe woorden. Voorlezen is daarom belangrijk voor de taalontwikkeling. De leidsters lezen regelmatig voor en zij betrekken de kinderen bij het verhaal.

Voorlezen doe je samen

Gedurende het gehele jaar organiseren wij activiteiten om het voorlezen breed te stimuleren. Tijdens de Nationale Voorleesdagen besteden de leidsters gedurende tien dagen internsief aandacht aan voorlezen en laaggeletterdheid. De Voorleesdagen trappen wij af met het National Voorleesontbijt. Wij organiseren activiteiten met de Schunck bibliotheek en de locaties maken gebruik van de kisten met voorleesboeken. Tijdens de VVE- thuis bijeenkomsten voor ouders besteden de leidsters aandacht aan voorlezen. En regelmatig verzorgen wij trainingen voor onze voorlees coördinatoren.

Hoe eerder, hoe beter....

Een goede spraak- en taalontwikkeling op vroege leeftijd is van groot belang voor de totale ontwikkeling van het kind en het latere leerproces. Goed zicht hebben op de taalontwikkeling van de jonge kinderen is daarom belangrijk. Zodat er tijdig gereageerd kan worden als er signalen zijn dat de taalontwikkeling niet naar verwachting verloopt. Onze leidsters volgen de taal ontwikkeling van de kinderen. Zij worden daarbij ondersteund door een logopediste. De logopediste bezoekt de locaties, screent de kinderen, kijkt mee en geeft advies aan de leidsters en ouders.

Ik weet dit al! De cognitieve ontwikkeling

Bij de cognitieve ontwikkeling gaat het over de ontwikkeling van waarnemen, denken en rekenen, oriëntatie op de ruimte en tijd en wereldverkenning. Ook de ontwikkeling van creativiteit en fantasie hoort bij dit ontwikkelingsgebied. Tot slot hoort ook de taalontwikkeling bij dit ontwikkelingsgebied. De taalontwikkeling hebben wij in een apart hoofdstuk uitgewerkt.

Dagelijks zetten de leidsters verschillende werkvormen en materialen in om de cognitieve ontwikkeling van de kinderen te stimuleren. Zo laten zij de kinderen in de exploratiebak spelen, om kinderen materiaal te laten voelen en waarnemen. Tijdens de dag doen zich tal van momenten voor die de leidsters gebruiken om kinderen verschillen te laten zien en oorzaak en gevolg te laten ervaren: tijdens het opruimen vergelijken en sorteren kinderen, tijdens het spelen ervaren kinderen oorzaak en gevolg. Regelmatig wordt met de kinderen geteld en vingerversjes opgezegd. Tijdens een thema maken de kinderen kennis met het onderwerp en verdiepen zij de kennis gedurende de themaweken. Zij leren verschillende begrippen die bij het onderwerp horen en worden gestimuleerd na te denken over het thema.

Kunstenaar, zanger of musicus? Ontwikkeling van kunstzinnige en muzikale vaardigheden

Door activiteiten als schilderen, eigen bouwsels maken, muziek en dans ontwikkelen kinderen hun talenten en maken zij kennis met schoonheid. Zij leren de waarde van kunst begrijpen.

Kunstenaar?

De peuters krijgen op onze locaties volop gelegenheid om te ontdekken, te experimenteren met materialen en zelf dingen te maken. Zij krijgen verschillend materiaal aangeboden dat zij verkennen op eigenschappen en kenmerken. Dit doen ze door het materiaal met de handen te onderzoeken of wel te manipuleren. De leidsters bieden verschillend materiaal aan zoals klei, karton, hout, stof, lijm, vingerverf en papier en laten de kinderen in een ontspannen sfeer experimenteren. Zij geven de kinderen de ruimte om zelf te ontdekken en helpen hen om de eigen ideeën uit te kunnen voeren. Rondom een thema kunnen de leidsters gerichte opdrachten geven. Zij laten de kinderen afwisselend met klei en deeg werken en constructies maken met karton of hout, schilderen en tekenen en scheuren, vouwen, knippen en plakken. Soms staat de vorm centraal bij een activiteit, andere keren de kleur, ruimte, textuur, licht of compositie. Altijd geldt dat niet het resultaat belangrijk is, maar het proces: het bezig zijn met verschillende materialen en het verkennen van mogelijkheden.

De kinderen maken op de peuteropvang kennis met creatieve werken van anderen. Samen met de leidsters bekijken en bespreken zij prentenboeken of schilderijen van kunstenaars. Zo leren de kinderen betekenis geven aan kunst en ervan genieten. De meeste opvanglocaties hebben een atelier. Dat is een hoek waar allerlei materiaal beschikbaar is voor de kinderen om te ontdekken en experimenteren.

Zanger of musicus?

De leidsters geven de kinderen ruimte om te zingen, te dansen en muziek te maken. Zij zijn enthousiast en stimuleren de kinderen om mee te doen met muziekactiviteiten. De muzikale ontwikkeling gaat in wisselwerking met taal, motoriek en de sociale en cognitieve ontwikkeling. Muziek is dan ook dagelijks onderdeel van het programma.

Hoe muziek ingezet wordt voor de taal, motoriek en de sociale en cognitieve ontwikkeling is beschreven in deel 2.

Samen is leuker dan alleen! Gelegenheid tot ontwikkeling sociale competenties

Kinderen zijn van nature nieuwsgierig en sociaal. Zij vinden andere mensen interessant en zoeken elkaars nabijheid. Tegelijkertijd is omgaan met anderen ook spannend en een uitdaging. Op de peuteropvang komen de kinderen in aanraking met andere kinderen en volwassenen. Onze leidsters ondersteunen en helpen hen om te leren omgaan met anderen. Zodat zij zichzelf en hun rol in de groep leren kennen. Dat zij leren begrijpen hoe de ander op hen reageert en waarom. En dat zij de verschillende gevoelens leren kennen en leren rekening houden met anderen.

- **De leidsters begeleiden de kinderen in omgang met elkaar.**
- **Zij praten en leggen uit.**
- **Zij geven de kinderen de ruimte om zichzelf te zijn en het zelf te doen.**

Zie hoofdstuk 'rode draad' in deel 2 voor concrete invulling van de vaardigheden.

Onze leidsters geven het goede voorbeeld. Zij zijn vriendelijk en gaan respectvol met de kinderen en elkaar om. Zij laten de kinderen regelmatig samen in de hoeken spelen. Zij observeren de kinderen en geven de kinderen de ruimte om conflicten en ruzies zelf op te lossen. Waar nodig, ondersteunen zij de kinderen om tot een oplossing te komen. De kinderen krijgen tijdens de gezamenlijke groepsactiviteiten zoals de kring en het eetmoment de gelegenheid om te vertellen wat hen bezig houdt.

Wat voel ik, wat voel jij? Werken met de gevoelendoos

Een of twee keer per jaar zetten de leidsters gedurende drie weken de gevoelendoos in. Met de spelvormen uit de doos leren kinderen emoties herkennen en benoemen en zich inleven in anderen. Tenslotte beginnen, ondersteunen en versterken de leidsters imitatiespel.

Nadoen en doen alsof

Imitatiespel is belangrijk voor de sociale ontwikkeling van jonge kinderen. Kinderen nodigen elkaar uit om hetzelfde te doen, zij doen elkaar na en oefenen zo het samenspel. De leidsters beginnen, ondersteunen en versterken imitatiespel. De hoeken nodigen uit voor samenspel en fantasie- en rollenspel. In het rollenspel spelen de kinderen de rollen of het gedrag van een mens of dier na. Dat vergroot hun sociale inzicht en sociale vaardigheden.

Ik weet hoe het hoort! Overdacht van normen en waarden

In de eerste jaren ontwikkelen kinderen een beeld van hoe onderlinge relaties en de omringende samenleving eruit zien. Zij leren hoe mensen zich naar elkaar gedragen en wat mensen van elkaar verwachten: de normen en waarden van de samenleving. Dit beeld ontstaat door ervaringen en door te kijken naar het gedrag van de mensen om zich heen. Onze leidsters zijn zich bewust van de voorbeeldrol die zij hebben bij het overdragen van de normen en waarden.

- **De leidsters begeleiden de kinderen in omgang met elkaar.**
- **Zij praten en leggen uit.**
- **Zij geven de kinderen de ruimte om zichzelf te zijn en het zelf te doen.**

Zij laten zien hoe het hoort, bespreken met de kinderen de algemene regels die gelden in omgang met elkaar en leggen uit waarom sommige dingen wel mogen en andere niet. Zij praten met de kinderen over de verschillen die er zijn tussen mensen en zorgen voor een sfeer waarin alle kinderen en ouders zich welkom voelen.

Ik ken de regels en hou me eraan!

Op de groep komen de kinderen in aanraking met groepsregels, waar iedereen zich aan hoort te houden. Voor jonge kinderen is het nog lastig om hun gedrag te reguleren. Regels en zich eraan houden zijn voor hen een hele uitdaging. Dat weten de leidsters en zij begeleiden de kinderen hierin.

Wij vieren feest!

Een feest verbindt mensen en het creëert een saamhorigheidsgevoel. Het is ook een uiting van cultuur en gezamenlijke waarden. Wij besteden aandacht aan feesten en rituelen zoals Sinterklaas, Kerst, Pasen en verjaardagen. Wij respecteren als ouders hun kind niet willen laten meedoen met een feest. Samen met de leidsters wordt naar een alternatief gezocht. Als kinderen jarig zijn, mogen zij op de opvang hun verjaardag vieren. De ouders zijn welkom tijdens het laatste half uur van het dagdeel, om samen met de peuter de verjaardag te vieren. Jarige kinderen krijgen een kroon en worden in het zonnetje gezet. De kinderen krijgen allemaal een muziekinstrument. Samen met de andere peuters worden liedjes gezongen en denkbeeldig vuurwerk afgestoken. De jarige mag de andere kinderen trakteren op een gezonde en kleine traktatie. De kinderen nemen de traktaties mee naar huis en maken het thuis open.

5. Veelzijdig in VVE – de voor- en vroegschoolse educatie

In opdracht van en in samenwerking met de gemeente Heerlen en de basisscholen geven wij invulling aan de voor- en vroegschoolse educatie (VVE) in de gemeente Heerlen. Met behulp van voorschoolse educatie bereiden wij de peuters op al onze locaties voor op een goede overstap naar de basisschool.

VVE methodieken – Piramide en Speelplezier

Om alle kinderen gestructureerd en doelgericht te kunnen begeleiden maken de leidsters gebruik van VVE (voor- en vroegschoolse educatie) methodes. Dat zijn speciaal voor het doel ontwikkelde programma's die de leidsters handvatten geven om de omgeving te verrijken en het kind te begeleiden en uit te dagen. Uitgangspunt is dat kinderen spelenderwijs leren in een omgeving waar zij zich veilig en geborgen voelen. Alle ontwikkelingsgebieden van het kind komen aan bod. Wij werken met de VVE methodes Piramide en Speelplezier. De methodes zijn de leidraad in het werk met de kinderen. De leidsters passen de werkwijzen van de methodes met ondersteuning van de coaches doelgericht toe.

De werkvormen

Gelijke kansen voor alle peuters – een goede start op de basisschool

Wij vinden het belangrijk en zetten ons ervoor in, dat alle peuters een goede start kunnen maken op de basisschool. Sommige peuters hebben een extra steuntje in de rug nodig. Wij zetten ons ervoor in dat ook deze peuters zo veel mogelijk met gelijke kansen kunnen starten op de basisschool. Daarvoor werken wij nauw samen met de jeugdgezondheidszorg (JGZ). Peuters die risico lopen de basisschool met een achterstand te beginnen, krijgen van JGZ een zogenaamde indicatie (medisch of voor voorschoolse educatie). Deze peuters krijgen bij ons voorrang en wij zorgen dat zij zo snel mogelijk kunnen starten. Voor kinderen met een indicatie geldt dat zij 16 uur per week voorschoolse educatie aangeboden krijgen. Deze kinderen bieden wij het voorschoolse programma op vier of vijf dagdelen aan. Wij stimuleren dat ook de peuters vanaf tweeënhalf jaar zonder indicatie 16 uur per week naar de opvang komen. De twee tot tweeënhalf jarigen met en zonder indicatie bezoeken de peuteropvang twee dagdelen.

Voor een goede ontwikkeling van het kind is het belangrijk dat het lekker in zijn vel zit. Is dat niet het geval en is het kind weinig betrokken, belemmert dat zijn ontwikkeling. De kans bestaat dat, eenmaal op de opvang, meedoen met de groep niet lukt, het kind achter blijft in zijn ontwikkeling en de overgang naar de basisschool lastig wordt. Doordat leidsters kinderen regelmatig observeren en tijdens het teamoverleg bespreken, herkennen zij vroegtijdig als een kind niet lekker in zijn vel zit en weinig betrokken is. In dat geval bespreken zij dat met de ouders. Samen spreken zij af welke acties ondernomen worden om het kind te ondersteunen. Misschien is een individueel actieplan voor op de opvang voldoende. Het kan ook zijn dat andere begeleiding nodig is. Dan maken de leidsters gebruik van de kennis en

ervaring van onze samenwerkingspartners: Jens, logopedistes, het consultatiebureau (jeugdgezondheidszorg Zuid-Limburg), Kentalis en Alcander/maatschappelijk werk. Tijdens het knooppuntoverleg zoeken ouders, de leidsters en de samenwerkingspartners naar de beste manier om het kind en zijn ouders te ondersteunen. De leidsters bespreken regelmatig de voortgang met ouders.

Wij maken gebruik van de Verwijsindex Parkstad Limburg (VIP). Daarin geven wij aan, als een leidster betrokken is bij een kind. Op deze manier kunnen alle betrokkenen met elkaar afstemmen om het kind zo goed mogelijk te helpen. Als er vermoedens zijn van een onveilige thuissituatie, volgen wij de stappen van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

Dagstructuur - alle pedagogische basisdoelen en ontwikkelingsgebieden aan bod

Bij het werken met een VVE methode is het aanbieden van een vaste dagstructuur een belangrijk onderdeel. Het biedt structuur aan de kinderen en alle basisdoelen en ontwikkelingsgebieden komen gedurende het dagdeel aan bod. Op al onze groepen wordt gewerkt met de VVE dagstructuur. De volgorde en concrete invulling kan per locatie verschillen. Waar de dagstructuur afwijkt, wordt dit beschreven in het werkplan. Ook bij speciale gelegenheden zoals feestdagen kan er afgeweken worden van deze vaste dagstructuur.

Een kleine stap naar de basisschool – de doorgaande ontwikkellijn

De basisscholen zijn onze partners bij de invulling van de voorschoolse educatie. Een goede samenwerking tussen de voorschool en de basisschool bevordert een goede start op de basisschool. Samen met hen maken wij afspraken hoe wij zorgen voor de doorgaande ontwikkellijn van de kinderen en daarmee een soepele overgang van de peuteropvang naar de basisschool.

Voor de voortgang in de ontwikkeling van kinderen is het belangrijk dat de overgang van de peuteropvang naar de basisschool soepel verloopt. Wij werken daarom nauw samen met de onderbouw van de basisschool, waar de peuteropvang gevestigd is. Dit noemen wij de koppelschool. De leidsters stemmen activiteiten en thema's af met de leerkrachten van groep 1 van de koppelschool. Doordat leidsters en leerkrachten onder andere bij elkaar gaan kijken wordt de samenwerking versterkt.

De warme overdracht

Als de peuter naar groep 1 van de koppelschool gaat, bespreken de leidsters samen met ouder het welbevinden en de ontwikkeling van het kind met de leerkracht van de groep waar het kind gaat starten. Met deze warme overdracht zorgen de leidsters voor een soepele overgang van de peuter naar de basisschool. Sommige peuters maken vanaf groep 1 gebruik van de buitenschoolse opvang (BSO). Bij deze peuters is er ook aandacht voor de overdracht naar de BSO. De overdracht naar de buitenschoolse opvang gebeurt door middel van het

overdrachtsformulier: de ouders krijgen het formulier mee en worden verzocht en gestimuleerd om met formulier met de medewerkers van de BSO te delen.

Samen bereiken we meer - educatief partnerschap

Door krachten te bundelen en elkaar te ondersteunen kunnen ouders en de peuteropvang de ontwikkelingskansen van de kinderen vergroten. Wij zetten ons als educatieve partner in voor een goede samenwerking en communicatie met ouders. Wij betrekken ouders zoveel mogelijk bij de ontwikkeling van het kind en de activiteiten op de peuteropvang.

Wij zien ouders als partners als het gaat over de verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling en vorming van kinderen. De ouders en leidsters delen de verantwoordelijkheid als educatieve partners. Het is goed voor de ontwikkeling van het kind als ouders thuis met het kind praten over de opvang en thuis verder oefenen met wat het kind op de opvang gedaan en geleerd heeft. Vanuit respect en onderling vertrouwen zoeken onze leidsters de samenwerking en afstemming met ouders.

Handvatten voor thuis

Afstemming met ouders gebeurt onder andere door de gesprekken tijdens het brengen en haalmoment en de themabrief die bij elk thema gemaakt wordt. Alle ouders krijgen de themabrief en zij kunnen daarin lezen welk onderwerp en welke activiteiten aan bod zijn op de groep. Zij vinden ook tips om thuis met het kind mee aan de slag te gaan. Op elke locatie bieden wij VVE thuis aan. VVE thuis is een programma dat ontwikkeld is voor de ouders van kinderen die deelnemen aan de voorschoolse educatie. Ter inspiratie voor ouders voor activiteiten thuis, maken de leidsters gebruik van de 'beweegtas' en de logeerkoffer.

Meedoen en meedenken? Graag!

De ouders krijgen gedurende het jaar de mogelijkheid om deel te nemen aan activiteiten. De locaties organiseren activiteiten zoals koffieochtenden, herfstwandelingen of modeshows voor ouders en kinderen. De kinderen laten ouders graag zien wat zij zoal doen en leren op de opvang. En de ouders kunnen op een informele manier kennis maken met andere ouders en krijgen een inkijk in het reilen en zeilen op de opvang. Deelname aan de activiteiten versterkt ook de band met de leidsters als educatief partner. Op sommige locaties is het mogelijk dat een vertegenwoordiging van ouders deelneemt aan besprekingen met leidsters en de leerkrachten van groep 1 over de VVE activiteiten en hoe deze in te plannen gedurende het schooljaar.

Het kan altijd beter – zo zorgen wij voor een goed VVE aanbod

Wij vinden goede kwaliteit van ons VVE- aanbod belangrijk. Onze leidsters hebben hierin een belangrijke rol: zij zorgen voor een kwalitatief goed aanbod voor de peuters. Zij zijn geschoold in het werken met een VVE-methodiek en weten hoe zij de

kinderen met behulp van de methodiek optimaal kunnen begeleiden en stimuleren. Zij beheersen de Nederlandse taal op het vereiste Nederlands taalniveau 3 F. Elk jaar frissen zij hun kennis en vaardigheden op het gebied van voorschoolse educatie op door bijscholing. De leidsters worden op de werkvloer ondersteund door onze coaches. De coaches kijken mee en geven feedback en tips om het aanbod nog beter af te stemmen op de behoeftes van de kinderen. Tenslotte beoordeelt de pedagogisch beleidsmedewerker regelmatig het pedagogisch beleid en de pedagogische praktijk en doet op basis daarvan de nodige voorstellen voor verbeteringen.

6. We doen het samen- ouderbeleid

Uitgangspunt in het contact met ouders is gelijkwaardigheid en respect. Onze leidsters tonen respect en hebben oog voor verschillen in achtergrond van het kind en de ouders. Zij hebben aandacht voor het kind en de ouders en praten respectvol en duidelijk met hen. Zij gaan uit van de kracht van ouders en sluiten aan bij wat de ouders zelf weten en kunnen.

Contact met ouders, in gesprek met ouders

Onze leidsters hebben aandacht voor het kind en de opvoeders. Dat is belangrijk voor de goede (vertrouwens)relatie die onze leidsters nastreven. Die relatie is de basis voor samenwerking, en door samen te werken versterken de leidsters en ouders elkaar. En dat is bevorderlijk voor de ontwikkeling van het kind. In een vertrouwensrelatie is openheid en eerlijkheid belangrijk. De leidsters zetten zich in voor een eenduidige en eerlijke communicatie. Ouders kunnen erop vertrouwen dat onze leidsters respectvol en zorgvuldig omgaan met de informatie die gedeeld wordt. Voor een open en eerlijke communicatie is het belangrijk de zekerheid te hebben dat er serieus en vertrouwelijk met informatie omgegaan wordt. Zorgvuldige omgang met informatie van ouders en de kinderen is voor al onze medewerkers vanzelfsprekend. De ouders wordt altijd toestemming gevraagd om informatie met derden te delen.

Altijd een luisterend oor

In het klimaat van vertrouwen, openheid en eerlijkheid is de drempel laag om opvoedingsvragen en zorgen te delen met de leidsters. De leidsters kunnen ouders in korte gesprekken ondersteuning bieden. Zij zijn immers de professionals als het gaat om opvoeding. Een aantal leidsters is opgeleid in het geven van

opvoedingsondersteuning aan de hand van de methode Triple P. De naam 'Triple P' staat voor 'Positive Parenting Program', een methode waar positief opvoeden centraal staat.

NIEUWS

Wij houden u op de hoogte – site, facebook en ouderinformatiebord

Op onze website staat alle belangrijke informatie over onze organisatie en de locaties. Actuele foto's en berichten over activiteiten en nieuws kunnen ouders volgen op de facebook pagina. Op het ouderinformatiebord vinden de ouders belangrijke informatie over de locatie. Verder kunnen ouders zich aanmelden voor de nieuwsbrief, die regelmatig via mail verstuurd wordt. In de nieuwsbrief informeren wij ouders breder, over algemene zaken en ontwikkelingen. Zaken die wat verder gaan dan het dagelijks gebeuren in de peuteropvang.

Dit zij wij, wie bent u? – kennismaking en intakegesprek

Voor het kind naar de opvang komt, leren de leidsters de ouders en het kind graag kennen. Tijdens het kennismakingsgesprek kunnen de ouders een kijkje nemen op de opvang en krijgen zij de algemene informatie over de peuteropvang en de locatie. In een tweede gesprek, het plaatsingsgesprek, worden de belangrijkste afspraken herhaald. De leidsters verzamelen informatie over het kind. Dat is belangrijk, om het kind goed te kunnen begeleiden. Heeft Jeugdgezondheidszorg een indicatie afgegeven voor een kind, bezoeken onze leidsters de ouders van dit kind thuis. De inschrijving en de kennismaking gebeuren dan in de thuissituatie.

Gesprek over het kind - 10 minuten gesprek

Gedurende de opvangperiode bespreken de leidsters regelmatig de ontwikkeling en het welbevinden van het kind. De ouders worden uitgenodigd voor een 10 minutengesprek nadat de peuter 3 maanden de peuteropvang bezoekt, rond de leeftijd van 3 jaar en voordat de peuter 4 jaar wordt. Ouders zijn vrij om zelf ook een gesprek aan te vragen.

Terug naar 'elk kind een mentor'

Mening en inbreng zijn welkom!

De mening van ouders is voor ons belangrijk. Feedback van ouders helpt ons om zaken te verbeteren en ouders en kinderen nog beter van dienst te zijn.

Centrale oudercommissie & oudercommissies

Peuteropvang Heerlen heeft een Centrale Oudercommissie (COC). De COC bestaat uit ouders die namens alle ouders het bestuur van Peuteropvang Heerlen adviseren over onderwerpen die voor ouders en hun kinderen belangrijk zijn. Bijvoorbeeld communicatie, wachtlijstbeleid, veiligheid, privacy, gezondheid, hygiëne, kwaliteit van de van voor- en vroegschoolse educatie (VVE), kwaliteit van pedagogisch en didactisch handelen. Zij adviseren op verzoek van het bestuur of ongevroegd. De leden van de COC overleggen met de leidsters en manager, zij leveren inbreng op ouderavonden en themabijeenkomsten en zorgen voor goede en heldere

informatieverstrekking aan de ouders. Zij zijn ook het aanspreekpunt voor klachten en ideeën van ouders.

Daarnaast is het streven dat elke locatie een eigen oudercommissie heeft. De leden van een oudercommissie vertegenwoordigen de ouders van de betreffende locatie. Zij hebben dezelfde taken als de leden van de Centrale Oudercommissie. De leidsters informeren de ouders over de oudercommissie en stimuleren hen om lid te worden van de commissie.

in de werkplannen beschrijven de locaties of zij een oudercommissie hebben. Daarin wordt ook toegelicht hoe ouders geworven worden en hoe een en ander ingericht is als er een actieve oudercommissie is.

De mening van ouders in beeld

Regelmatig vragen wij ouders om hun mening. Dat gebeurt na de eerste kennismaking op de peuteropvang en een week nadat de peuter uitgeschreven is. Eens in de drie jaar worden alle ouders bevraagd in het kader van de periodieke evaluatie. Op deze manier hebben wij in beeld wat ouders belangrijk vinden, wat goed gaat en wat anders mag.

Complimenten en klachten

Natuurlijk horen wij graag waar ouders tevreden over zijn. Enthousiaste ouders en kinderen vinden wij immers belangrijk. Het geeft ons ook belangrijk informatie over wat wij vooral moeten blijven doen en meer moeten doen. Wij horen het ook graag als ouders niet tevreden zijn met bepaalde zaken. Wij nemen elke klacht of elk ongenoegen serieus en wij maken er werk van om zaken te verbeteren. De medewerkers en het management staan open voor opmerkingen van ouders, en feedback is welkom. Het liefst bespreken de leidsters en het management ongenoegens of klachten op moment dat het speelt persoonlijk met ouders. Ouders hebben ook de mogelijkheid om schriftelijk een klacht in te dienen bij het klachtenloket. Het klachtenloket is een onafhankelijke instantie die ouders informeert, adviseert en kan helpen bij bemiddeling. In de klachtenregeling hebben wij beschreven hoe klachten ingediend kunnen worden en hoe deze afgehandeld worden. De klachtenregeling staat op onze website.

Deel 2: Zo doen we het – de praktijk

In dit deel van het pedagogisch beleidsplan hebben wij de hoofdstukken ‘de steiger voor het kind – talentontwikkeling’, ‘verantwoorde kinderopvang- de vier pedagogische basisdoelen’, en ‘Voor en vroegschoolse educatie-veelzijdig in VVE’ concreet uitgewerkt. Het is de leidraad voor het werk op de groep en geldt voor alle leidsters en alle groepen. Waar groepen afwijken, beschrijven zij dit en de reden waarom dit gebeurt in het werkplan. Ouders en geïnteresseerden krijgen met deze uitwerking zicht op hoe de beschreven onderwerpen in de praktijk toegepast worden. De opbouw van de uitwerking komt overeen met de opbouw in deel 1.

3. De steiger voor het kind- talentontwikkeling

De rode draad: zo gaan wij om met de kinderen

Goede interactie (omgang en communicatie) tussen de leidsters en de kinderen is de basis in de begeleiding van de kinderen. Goede interactie betekent:

- **Aanvoelen en ernaar handelen** (sensitief en responsief): de leidsters gaan op een warme en liefdevolle manier om met kinderen. Zij zien het unieke karakter van een kind en geven het kind de aandacht die het nodig heeft. De leidsters observeren de hele dag en zien wat een kind gedurende de dag nodig heeft. Zij praten zoveel mogelijk op ooghoogte met kind en noemen de kinderen regelmatig bij de naam. De leidsters benoemen wat zij zien en doen en maken oogcontact. Zij letten op signalen van kinderen en reageren daar gepast op: als een kind huilt, troosten zij, heeft een kind plezier, genieten zij mee, is een kind trots op wat het heeft gemaakt, geven de leidsters complimenten voor de inzet.
- **Ruimte geven om zichzelf te zijn en het zelf te doen** (respect voor autonomie): de leidsters laten kinderen zelf ontdekken. Zij hebben geduld en geven kinderen de ruimte om hun eigen gang te gaan. De kinderen krijgen de tijd om iets te doen of af te maken. De leidsters tonen geduld ten opzichte van eigen ideeën en oplossingen van de kinderen en vragen door om kinderen te helpen om tot eigen oplossingen te komen. Zij laten de kinderen zoveel mogelijk zelf doen. Zelfstandigheid geeft kinderen grip op de situatie en dit komt hun welbevinden ten goede. De leidsters geven de kinderen een keuzemogelijkheid.

- ✚ **Structuur aanbrengen en grenzen stellen:** onze leidsters zorgen voor een vaste dagindeling en overzichtelijke ruimtes met hoeken. Zij vertellen wat er gaat gebeuren. Zij formuleren de regels positief, benoemen wat wel mag, en leggen uit wat de regels zijn en waarom deze regels gelden. De leidsters stellen heldere grenzen en vertellen wat er van de kinderen verwacht wordt. Zij geven het goede voorbeeld ten aanzien van omgangsvormen en waarderen positief gedrag.
- ✚ **Praten en uitleggen:** De leidsters praten veel met de kinderen gedurende de dag. Zij lokken gesprekjes uit, luisteren geduldig en spelen in op wat de kinderen zeggen, waardoor ze de taal verrijken. Zij praten met de kinderen en verwoorden de bedoelingen en gevoelens van de kinderen. Zij begeleiden handelingen met taal en stellen open vragen. De leidsters leggen uit wat er gaat gebeuren, benoemen wat zij zien en zeggen wat zij doen.
- ✚ **Weten waar kinderen aan toe zijn en daarop inspelen:** onze leidsters begeleiden en volgen de kinderen in hun ontwikkeling. Zij weten waar kinderen goed in zijn en waar zij extra ondersteuning nodig hebben. Zij stemmen de activiteiten en individuele begeleiding af op de behoeftes en kwaliteiten van de kinderen. De leidsters verrijken het spel van de kinderen door andere mogelijkheden aan te geven, iets toe te voegen of materialen te combineren. Zij maken gebruik van de mogelijkheden die zich voordoen tijdens de dagelijkse begeleidingsmomenten zoals het buiten spelen, opruimen of eetmoment om kinderen te stimuleren. De activiteiten en speel – leeromgeving sluiten aan bij wat het kind al kan en waar het aan toe is. Zo zorgen de leidsters dat de kinderen gemotiveerd en geconcentreerd kunnen meedoen met de activiteiten. Dat zij betrokken zijn. Want wij weten dat hoe meer het kind betrokken is, hoe beter het kind zich ontplooit.
- ✚ **Kinderen begeleiden in omgang met elkaar:** in een veilige sfeer stimuleren de leidsters het samenspel. Zij geven kinderen de ruimte om naast en met elkaar te spelen en zien en waarderen positieve interacties tussen kinderen. Zij richten de aandacht van kinderen op elkaar en laten kinderen naar elkaar luisteren en elkaar helpen. Zij ondersteunen de kinderen hun mening en gevoelens naar andere kinderen te verwoorden en conflicten op te lossen.

Terug te gaan naar de tekst

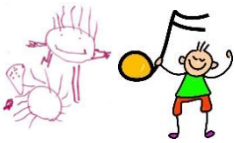

De basis: een rijke speel-leeromgeving

Elk kind kan in deze rijke speel- en leeromgeving vinden wat nodig is voor de

de lichamelijke ontwikkeling. Dat zijn de grote en de kleine motoriek. Bewegingen waarbij het hele lichaam gebruikt wordt vallen onder de grote motoriek, zoals kruipen, lopen, springen of gooien en vangen. Bij de fijne motoriek draait het allemaal om de fijne bewegingen: bijvoorbeeld tekenen, knippen, met een lepel eten of schrijven.

kunsthinnige en muzikale ontwikkeling. Hieronder vallen alle vormen om uiting te geven aan wat waargenomen, ervaren gevoeld of gedacht wordt: kunsthinnige ontwikkeling zoals schilderen, tekenen en kleien en de muzikale ontwikkeling zoals zingen en muziek maken.

de emotionele ontwikkeling: zelfvertrouwen, zelfredzaamheid, ondernemingszin, wilskracht, doorzettingsvermogen en om kunnen gaan met tegenslag.

de sociale ontwikkeling: de ontwikkeling van vaardigheden om met andere mensen om te kunnen gaan.

de morele ontwikkeling; de ontwikkeling van de vaardigheid om onderscheid te kunnen maken tussen goed en kwaad.

de ontwikkeling van het waarnemen en denken. Hieronder valt het logisch denken en rekenen, de taalontwikkeling en het verkennen en begrijpen van de wereld.

Terug naar de tekst

Gebruik van digitale media: spelen of achter een scherm?

Digitale media zoals telefoon, tablet, computer en televisie zijn niet meer weg te denken in de huidige tijd. Kinderen groeien ermee op. Het scherm heeft een grote aantrekkingskracht op kinderen van alle leeftijden. Baby's en dreumesen zijn al geboeid door de kleuren, bewegingen en geluiden die afkomen van een scherm. En voor veel jonge kinderen is het vanzelfsprekend om regelmatig een tijd achter een scherm door te brengen: zij maken in de thuissituatie kennis met kinderprogramma's op de televisie en filmpjes en apps op een tablet of telefoon. Media kunnen voor kinderen vanaf twee jaar een extraatje zijn in het groeiproces. Alleen zijn lang niet alle apps en spelletjes geschikt voor jonge kinderen. En in de tijd dat het kind achter het scherm zit, is het lichamelijk niet actief en dus minder in beweging. Bovendien leren de kinderen het meeste door te bewegen en te spelen en

te ervaren. Ons uitgangspunt is dan ook dat de kinderen op onze peuteropvang locaties zo veel mogelijk spelen, bewegen en buiten spelen.

Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat digitale prentenboeken de taalontwikkeling stimuleren, de woordenschat vergroten en bijdragen aan het verhaalbegrip. Een filmpje kan bijdragen aan verdieping en verrijking van een thema. Het kan daarom zinvol zijn om af en toe digitale media te gebruiken. De leidsters kunnen in overleg met de coaches ervoor kiezen om bij een thema aanvullend filmpjes of digitale prentenboeken te gebruiken. Uitgangspunt is, dat het digitale aanbod beperkt is en gedoseerd aangeboden wordt. Uiteraard wordt digitaal materiaal aangeboden dat geschikt is voor peuters en aansluit bij hun ontwikkelingsfase en belevingswereld. Onze voorlees coördinatoren zorgen voor geschikt materiaal. Verder geldt dat digitale middelen bewust en op een activerende manier ingezet worden. Dat betekent dat het gebruik van digitale middelen een meerwaarde heeft, iets toevoegt aan het thema en bijdraagt aan ontwikkeldoelen van de kinderen. Verder is het vanzelfsprekend dat de leidsters de kinderen daarin begeleiden. Zij praten met de kinderen over het programma en maken de verbinding tussen wat kinderen zien, het thema en de echte wereld.

Wij vinden het belangrijk dat leidsters de volle aandacht hebben voor de kinderen en goed voorbeeldgedrag laten zien. Onze leidsters zijn tijdens de opvanguren offline. Uiteraard zijn zij via de telefoon van de groep bereikbaar.

Terug naar de tekst

4. Verantwoorde kinderopvang - de vier pedagogische basisdoelen

Ik voel me geborgen, ik mag er zijn! Bieden van emotionele veiligheid

Groepen samenvoegen

Als er in beide groepen minder kinderen zijn en de beroepskracht-kind-ratio het toelaat kunnen groepen samengevoegd worden. Door de groep samen te voegen hebben de kinderen meer mogelijkheden om een speelvriendje uit te zoeken. Bij samenvoeging zorgen de leidsters dat alle kinderen zich veilig voelen in de nieuw samengestelde groep.

Terug naar de tekst

Ik weet wat er gaat komen

De leidsters zorgen dat de kinderen weten wat er gaat komen. Zij geven aan, dat er nog even gespeeld kan worden tot de kinderen het opruimlied horen, of dat er na het fruit buiten gespeeld kan worden. Zij gebruiken altijd dezelfde liedjes: als er opgeruimd moet worden horen

de kinderen het opruimliedje, eerst samen 'smakelijk eten' zingen, dan pas fruit eten, het liedje 'dag, dag allemaal' is het signaal dat de kinderen opgehaald worden door ouders.

Kijk wat ik kan! Gelegenheid tot ontwikkeling persoonlijke competenties

Ik doe het zelf! Zelfredzaamheid

Onze leidsters ondersteunen het kind in zijn wil om dingen zelf te doen. De kinderen krijgen de ruimte om handelingen zelfstandig uit te voeren. De leidsters hebben geduld, ondersteunen waar nodig en respecteren de autonomie van het kind. Het meubilair en de inrichting van de speelruimte en het sanitair zijn zo gekozen dat de peuters zo zelfstandig mogelijk kunnen functioneren in de groep. Door mee te spelen met het kind en het kind te volgen laten wij het kind zelf bepalen hoe het invulling geeft aan het spel.

Terug naar de tekst

Ik beweeg de hele dag! De ontwikkeling van de motoriek

Kinderen hebben plezier in bewegen en bewegen van zichzelf de hele dag. Kinderen die regelmatig bewegen leren samen spelen, ruzie maken en teleurstelling verwerken en zij zijn mentaal sterker. Door te bewegen ervaart het kind zijn omgeving. Het leert te vertrouwen op het eigen lijf en oefent de motorische vaardigheden.

Motorische basisvaardigheden: zo leren kinderen de basisvaardigheden

De trainers zorgen voor een leuk en evenwichtig beweegprogramma in de gymzaal. Meestal gebeurt dit in de vorm van een parcours met bijvoorbeeld kruiptunnel, banken en ballen. Bij het begeleiden van de kinderen tijdens de beweegactiviteiten is het uitgangspunt om hen uit te dagen om beweegvormen uit te proberen en zelfstandig uit te voeren. Het kind krijgt zelfvertrouwen door het gevoel 'ik kan het' en het leert uitdagingen zien als iets positiefs.

Terug naar de tekst

Ik praat erop los! De taalontwikkeling

Praten? Zo leer ik dat!

Ieder contact tussen de leidster en een kind is een taalleersituatie: in de kring, tijdens uitleg, tijdens het meespelen in de hoeken, aan tafel tijdens het eten. De leidsters geven het goede voorbeeld en spreken duidelijk en correct Nederlands. Zij vertellen wat er gaat

gebeuren en verwoorden handelingen en emoties van de kinderen. Zij stellen open vragen en geven de kinderen de tijd om zelf iets onder woorden te brengen. Gedurende de dag zingen de leidsters regelmatig liedjes met de kinderen en zij leren de kinderen versjes.

Taal uitbeelden

De leidsters bieden de woorden zo aan dat de kinderen de woorden lijfelijk ervaren door te beleven, voelen en te horen. Het leren van nieuwe woorden gebeurt altijd spelenderwijs en sluit aan bij de belevingswereld van de kinderen. Sommige leidsters zijn geschoold om ter ondersteuning van de woorden gebaren te gebruiken. Kinderen horen de woorden en doen het bijhorende gebaar na. Zij leren door het gebruik van een gebaar aan te geven wat zij willen, denken of zien. Dit is voor kinderen die zich niet goed verstaanbaar kunnen maken met gesproken taal een belangrijk hulpmiddel. Het helpt frustraties voorkomen.

Zullen we een boekje lezen?

Door de taal van boeken leren kinderen veel nieuwe woorden. Voorlezen is daarom belangrijk voor de taalontwikkeling. De leidsters lezen regelmatig voor en zij betrekken de kinderen bij het verhaal. Zij beelden het verhaal tijdens het voorlezen uit met handpoppen en concreet materiaal. Het materiaal bewaren zij samen met het boek in een koffer: de voorleeskoffer. Voor en na het voorlezen mogen de kinderen met de voorwerpen uit de vertelkoffer het verhaal zelf na spelen. De leidsters stellen vragen en praten vooraf en achteraf over het verhaal. Hetzelfde verhaal wordt regelmatig herhaald, want herhaling is belangrijk voor de ontwikkeling van de woordenschat. Door regelmatig voor te lezen, leggen de leidsters bij de kinderen de basis voor leesplezier. Plezier in lezen verhoogt de kans dat kinderen ook op latere leeftijd regelmatig lezen. Daardoor bouwen zij een grote woordenschat op. Omdat wij voorlezen belangrijk vinden, zijn een aantal leidsters opgeleid tot voorlees coördinator. Zij stimuleren het voorlezen in de groepen en geven tips aan de leidsters.

Teug naar de tekst

Peuters ontdekken dat tekens in het boek iets betekenen en zeggen over de plaatjes. Zij krijgen oog voor de vorm van de letters. De leidsters laten de kinderen de wereld van de geschreven tekst ontdekken. Zij stimuleren de aandacht van de kinderen voor lezen en schrijven door veel voor te lezen, met plaatjes te werken en door de namen op de kapstok, tekeningen of foto's te schrijven.

Ik weet dit al! De cognitieve ontwikkeling

Ik voel, ruik, proef, zie en hoor - waarnemen

Het waarnemen is een belangrijke voorwaarde voor het verdere leren. Door te voelen, ruiken, proeven, zien en horen ervaren en ontdekken kinderen de kenmerken van materialen: kleur, vorm, smaak en materiaalsoort. De leidsters besteden gericht aandacht aan waarneming. Zij leren de kinderen hun zintuigen goed in te zetten. De kinderen krijgen regelmatig gelegenheid om concreet materiaal te ontdekken. Alleen of in groepsverband ruiken, voelen, proeven en kijken ze naar materialen. Dit gebeurt regelmatig door kinderen met de exploratiebak te laten spelen. De exploratiebak is een bak die afhankelijk van het thema gevuld wordt met materialen zoals zand, water, confetti, pasta of takjes. Gestuurd door wat zij waarnemen onderzoeken de kinderen de materialen in de bak. Ook bij het bespreken van thema's laten de leidsters de kinderen concreet materiaal ervaren.

Wat hoort bij elkaar? Vergelijken en sorteren ...

Op basis van de waarneming leren de kinderen overeenkomsten en verschillen herkennen: een knuffel is zacht, een blok is hard. Samen met de kinderen bespreken de leidsters de verschillen. Tijdens de verschillende activiteiten gedurende de dag grijpen de leidsters de kans om samen met de kinderen voorwerpen te vergelijken: in de bouwhoek is de ene auto groot, de andere klein, liggen veel Duplo stenen op de grond, weinig in de doos en tijdens het eetmoment is een beker vol, de andere leeg. Als kinderen eenmaal de verschillen herkennen en begrijpen, is het een kleine stap om de voorwerpen met dezelfde kenmerken bij elkaar te leggen. De leidsters stimuleren dat de kinderen tijdens het spel in de hoeken en het opruimen voorwerpen sorteren: alle blauwe Duplo stenen op elkaar, alle autootjes bij elkaar, alle keukenspullen in de huishoek. Ook leren zij de kinderen om voorwerpen op volgorde te leggen. Eerst het kleinste autootje, dan het grotere enz.

Wat, als...? Oorzaak en gevolg

De kinderen ervaren op de peuteropvang spelenderwijs oorzaak en gevolg van handelingen. Bij het buiten spelen ondervindt de peuter dat de bal rolt als hij er een duw aan geeft. In de bouwhoek ervaart de peuter dat de toren gaat vallen als de blokken niet goed op elkaar gestapeld zijn. De speelmomenten worden door leidsters aangegrepen om met de peuters te bespreken wat er gebeurt en waarom.

Ik stel me voor dat....Afstand nemen van het hier en nu

Het is belangrijk dat kinderen leren zich zaken voor te stellen die op dat moment niet aanwezig zijn. Het kunnen afstand nemen van het hier en nu en nadenken over zaken die er niet zijn of zouden kunnen zijn, is de basis voor het logisch denken. In gesprekken met de kinderen stimuleren de leidsters dat kinderen zich iets voorstellen wat er op dat moment niet is. Zij voeren gesprekken over de vakantie of over de dieren die de kinderen in de dierentuin kunnen zien. Zij bespreken plannen met de kinderen en zetten kinderen aan tot fantasiespel. Stel je was een piloot. Wat gaat er dan gebeuren?

Een, twee drie...tellen maar! Getalbegrip

Gedurende de dag zijn veel momenten dat tellen aan bod komt: in de huishoek tellen de kinderen hoeveel borden zij op tafel zetten. In de kring tellen de kinderen samen met de leidsters de aanwezige kinderen en leidsters. Bij het eten worden bekers geteld en hoeveel stukken fruit er in de mand liggen. De leidsters zeggen vingerversjes op om telrijen met de kinderen te oefenen.

Veel, weinig, vol of leeg? Herkennen van hoeveelheden

Bij het spelen in de exploratiebak leren de kinderen hoeveelheden herkennen. Zij vullen en legen bakjes en leren op deze manier wat vol en leeg. Zij ondervinden dat met één schep confetti het kleine bakje vol is, terwijl de grotere bak nog lang niet vol is, het een lijkt meer, het andere minder. De kinderen oefenen op deze manier begrippen zoals leeg, vol, groot en klein, erin en eruit. Ook tijdens het spelen in de hoeken oefenen de kinderen de begrippen: er zijn te weinig bordjes voor alle kinderen, de pan is vol, de vrachtauto is leeg.

Hier en daar. Oriënteren in de ruimte

Beweging is een goed middel om kinderen de ruimte te laten ervaren. Door te bewegen ervaren de kinderen afstanden, en zien zij hoe dingen ten opzichte van elkaar staan. De leidsters laten de kinderen bewegend de ruimte ervaren: de kinderen kruipen door de tunnel en onder de stoel door, klimmen op de stoel en staan achter de tafel. Zo ervaren zij lijfelijk de begrippen en leren de betekenis ervan. De leidsters stimuleren de peuters om verschillende posities in te nemen in de ruimte. Liggend, zittend, staand of op het klimrek in de gymzaal nemen de peuters de ruimte vanuit verschillende perspectieven waar. Peuters kunnen op onze locaties volop spelen met verkleinde modellen van de werkelijkheid zoals poppenhuizen en garages. En in de groepsruimte kunnen afbeeldingen van ruimtes zoals een straat, stad of een huis opgehangen worden. Zo leren de peuters verbinding te maken tussen een model en afbeelding en de betekenis daarvan.

Nu en straks, eerst, dan. Oriënteren in de tijd en volgorde

De leidsters bespreken met de peuters dat gebeurtenissen een bepaalde volgorde hebben in de tijd. Aan het begin van elk dagdeel nemen de leidsters met de kinderen door wat er gaat gebeuren die dag. Dit wordt voor de kinderen inzichtelijk gemaakt met plaatjes van de activiteiten op die dag: de dagritmekaarten. Ook de seizoenen en de volgorde ervan is onderwerp van gesprek met de kinderen. In gesprekken met de kinderen gebruiken de leidsters begrippen als gisteren, morgen, vroeger en straks. Dat helpt de kinderen om zich te oriënteren in de tijd. De peuters worden op onze locaties gestimuleerd om zelf de jas aan te doen. In dagelijkse handelingen zoals de jas aandoen, leren peuters dat het belangrijk is om de goede volgorde te volgen. Eerst de jas aantrekken en dan pas de rits dicht doen.

Hoe zit dat? Wereldverkenning

De leidsters werken met thema's. De onderwerpen die aan bod komen tijdens een project of themaweek zijn onder andere mensen, beroepen, verkeer, dieren of het weer. Tijdens een thema maken de kinderen kennis met het onderwerp en verdiepen

zij de kennis gedurende de themaweken. Zij leren verschillende begrippen die bij het onderwerp horen en worden gestimuleerd na te denken over het thema. Meer over het werken met thema's is te vinden in het hoofdstuk 'voorschoolse educatie - zo doen wij dat'.

Terug naar de tekst

Kunstenaar, zanger of musicus? Ontwikkeling van kunstzinnige en muzikale vaardigheden

Door activiteiten als schilderen of maken van eigen bouwsels, muziek en dans ontwikkelen kinderen hun talenten en maken zij kennis met schoonheid. Zij leren de waarde van kunst begrijpen.

Zanger of musicus?

De muzikale ontwikkeling gaat in wisselwerking met taal, motoriek en de sociale en cognitieve ontwikkeling:

Als onderdeel van een ritueel zetten de leidsters liedjes in bij het begin van de dag, bij het opruimen, voor het eten en bij het afscheid. Dat geeft de kinderen structuur en veiligheid.

De leidsters zingen liedjes en zeggen versjes op. Zij zingen rustig en duidelijk en stimuleren de kinderen om mee te doen. Naast de liedjes die dagelijks gezongen worden als onderdeel van een ritueel, bieden de leidsters bij het thema passende liedjes en versjes aan. Die worden dagelijks met de kinderen gezongen, meestal voor het eten of in de kring. Sommige locaties werken met de 'liedjesdoos'. Om de beurt mag een kind een kaartje trekken uit de grabbeldoos. Op elk kaartje staat een liedje, dat samen gezongen wordt. Al zingend ontwikkelen de kinderen de spieren van de lippen en de tong en dat is goed voor de spraakontwikkeling. Daarnaast oefenen zij met liedjes taal en de woorden van het thema.

Door samen muziek te maken, leren kinderen samenwerken en naar elkaar luisteren. Het versterkt het saamhorigheidsgevoel. Bij het verjaardagvieren mogen de kinderen een instrument uitzoeken. Samen worden voor de jarige verjaardagliedjes gezongen en de kinderen spelen op de instrumenten.

Kinderen bewegen spontaan als ze muziek horen die hun aanspreekt. De leidsters geven de kinderen de ruimte om op muziek te bewegen. Zij zoeken passende muziek om met de kinderen op te dansen. De leidsters kunnen bij het zoeken naar passende muziek met bijhorende beweegactiviteit gebruik maken van kennis en kunde van onze beweegcoördinatoren.

De leidsters zetten telversjes en telliedjes in om met de kinderen telrijen te oefenen. Het ritme en rijm helpt kinderen om telrijen gemakkelijker te onthouden. Ook door het tellen op de maat van de muziek oefenen de kinderen de telrijen.

Terug naar de tekst

Samen is leuker dan alleen! Gelegenheid tot ontwikkeling sociale competenties

Zo geven de leidsters het goede voorbeeld

Zij observeren in de groep en hebben oog voor het individuele kind en de manier waarop de kinderen onderling met elkaar omgaan. Zij herkennen negatieve patronen en invloeden van kinderen op elkaar en sturen waar nodig bij.

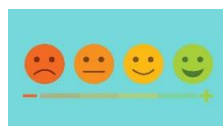

Van elkaar en met elkaar leren

De kinderen spelen op de opvang vaak in de hoeken. Het spelen in de hoeken lokt samenspel uit. De kinderen spelen naast elkaar en met elkaar. Zij krijgen te maken met weerstand, want niet alles gaat altijd zo als zij hebben bedacht. Zij leren om voor zichzelf op te komen en hulp te vragen. De leidsters observeren de kinderen en geven de kinderen de ruimte om conflicten en ruzies zelf op te lossen. Lukt dit niet, dan helpen de leidsters de kinderen om tot een oplossing te komen. Zij laten de kinderen vertellen wat er gebeurd is, benoemen de gevoelens van de kinderen en gaan samen op zoek naar een oplossing. Bij gevaarlijke situaties zoals bijten en slaan grijpen de leidsters meteen in. Zij zorgen voor veiligheid door de kinderen uit elkaar te halen. Beide kinderen krijgen de gelegenheid om hun verhaal te vertellen en de leidsters helpen de kinderen om hun gevoel te verwoorden en begrip voor de ander op te brengen. Ook wordt nog eens uitgelegd waarom gedrag zoals bijten en slaan niet mag.

De leidsters stimuleren de kinderen om tijdens de gezamenlijke groepsactiviteiten zoals de kring en het eetmoment te vertellen wat hen bezig houdt. De kinderen leren op deze manier om zichzelf te presenteren en ervaringen te delen. De leidsters lokken gesprekjes uit met open vragen en hebben oog voor de kinderen die niet vanuit zichzelf een praatje maken.

De peuters krijgen gedurende de dag verschillende opdrachten, zoals opruimen of jas aandoen. Zo leren de leidsters de kinderen om een taak uit te voeren. Door in een groep te functioneren leren de kinderen om op de beurt te wachten en rekening te houden met anderen. De leidsters leggen uit waarom dit nodig is en treden hierin consequent op.

Wat voel ik, wat voel jij? Werken met de gevoelendoos

De gevoelendoos is door onze coaches ontwikkeld. Het is een hulpmiddel dat leidsters gebruiken om peuters te laten ontdekken wat gevoelens zijn en waarom ze ontstaan. Met de spelvormen uit de doos leren kinderen emoties herkennen en

benoemen en zich inleven in anderen. Dat bevordert de ontwikkeling van het vermogen om zich in te leven in een ander, wat belangrijk is voor de ontwikkeling van zelfsturing. Een goed ontwikkeld zelfsturend vermogen zorgt voor een verbetering van het sociale gedrag.

Terug naar de tekst

Ik weet hoe het hoort! Overdacht van normen en waarden

De leidsters geven het goede voorbeeld en praten met de kinderen over de verschillen die er zijn tussen mensen: dat ieder kind en iedere ouder en leidster uniek is, eigen opvattingen heeft over wat belangrijk is in het leven en over de omgang met elkaar. En dat die verschillen er mogen zijn. De leidsters zorgen voor een sfeer waarin alle kinderen en ouders zich welkom voelen. Zij treden ouders en kinderen met een open houding tegemoet en tonen oprecht interesse. Zij laten de kinderen merken dat iedereen gelijkwaardig en waardevol is. De leidsters laten door hun eigen gedrag zien hoe wij met elkaar omgaan: wij praten respectvol met elkaar en hebben respect voor elkaar en elkaars eigendommen, wij zijn eerlijk en zeggen 'goede morgen' en 'dank je wel'.

Terug naar de tekst

Ik ken de regels en hou me eraan!

Op de groep komen de kinderen in aanraking met groepsregels, waar iedereen zich aan hoort te houden. Voor jonge kinderen is het nog lastig om hun gedrag te reguleren. Regels en zich eraan houden zijn voor hen een hele uitdaging. Dat weten de leidsters en zij begeleiden de kinderen hierin. Dat doen zij door een duidelijke structuur aan te bieden en de peuters voor te bereiden op veranderingen. Zij gebruiken pictogrammen, zodat de regels en afspraken zichtbaar zijn voor de kinderen. Zij kennen de kinderen en zorgen ervoor dat de kinderen hun energie op een acceptabele wijze kunnen kwijttraken. Voor het ene kind betekent dit een extra beweegmoment voor het andere kind het geven van een opdracht. De leidsters zorgen dat er niet meer regels zijn dan nodig en dat de regels passen bij wat van een peuter verwacht kan worden. Wij willen kinderen positief gedrag aanleren, daarom formuleren onze leidsters de regels positief: we blijven aan tafel zitten tijdens het eten en als wij iets willen vragen of vertellen doen wij dat rustig. Wij houden rekening met elkaar en wachten op elkaar. De leidsters leggen de kinderen uit wat de regels zijn en waarom het belangrijk is dat iedereen zich eraan houdt. Zij bespreken met de kinderen dat alle kinderen het fijn vinden om aandacht te krijgen maar dat de leidster niet overal tegelijk kan zijn. Door op hun beurt te wachten, leren de kinderen hun gedrag te reguleren. De leidsters hebben aandacht voor positief gedrag van kinderen en benoemen dit tegen de kinderen die uit zichzelf de regels opvolgen. Zij zijn consequent en geven duidelijk grenzen aan als een peuter zich niet aan de regels houdt. De leidsters geven aan wat zij van het kind verwachten. Het kind krijgt een keuze en voldoende tijd om te kunnen reageren op het verzoek.

5. Veelzijdig in VVE – de voor- en vroegschoolse educatie

VVE methodieken – Piramide en Speelplezier

Op onze locaties werken de leidsters met de VVE methodieken Piramide of Speelplezier.

Piramide werkt met zogenaamde projecten. Een project is een activiteiten aanbod rondom een bepaald thema. De projecten sluiten aan bij de belevingswereld van jonge kinderen zoals huis, kleding, verkeer, jij en ik en Sinterklaas. Jaarlijks komen minimaal negen projecten aan bod. De leidsters bereiden de projecten voor met behulp van projectboeken. Daarin staan voor elk project verschillende activiteiten, liedjes en spelletjes beschreven. De leidsters vinden daarin ook voorbeelden voor het inrichten van de speelleeromgeving. Zij bepalen op basis van observaties en toetsen van de kinderen welke activiteiten het best aansluiten. Daarbij kijken zij waar de kinderen individueel en de groep als geheel aan toe zijn. Met behulp van welke activiteit kunnen zij de volgende stap maken? Bij de Piramide methode is verder belangrijk dat de leidsters de kinderen begeleiden op de weg van concreet naar abstract en van dichtbij naar veraf en dat zij de thema's in vier projectstappen aanbieden.

Oriënteren, demonstreren, verbreden en verdiepen

Elk thema wordt in vier projectstappen uitgewerkt en aangeboden: oriënteren, demonstreren, verbreden en verdiepen. Bij oriënteren laten de leidsters de kinderen kennismaken met het project. Het gaat om prikkelen van de kinderen voor het thema en aansluiten bij wat de kinderen al weten. Bij het demonstreren is het doel dat de kinderen aan de hand van concrete voorwerpen de begrippen en kenmerken van het thema kunnen waarnemen met de zintuigen. Verbreden betekent andere materialen en voorbeelden aanreiken, zodat de kinderen kunnen vergelijken. Dat gebeurt naast het waarnemen met zintuigen ook door te praten over het onderwerp aan de hand van onder andere de praatplaat. De leidsters lokken de kinderen uit om zich in de situatie van de praatplaat te verplaatsen en over het thema te vertellen. In de laatste stap verdiepen is het de bedoeling dat de kinderen leren het eerder geleerde in een andere situatie toe te kunnen passen, een probleem op te kunnen lossen. De leidsters laten de kinderen nadenken over bijvoorbeeld oorzaak en gevolg.

Groepsexploratie en spelen in de hoeken

Dagelijks is er een groepsactiviteit die de leidsters uitvoeren met de hele groep of in twee kleine groepen. Deze zogenaamde groepsexploratie vindt plaats in de kring. Aan de hand van observaties van de kinderen bepalen de leidsters wat de groep nodig heeft. Daar stemmen zij de groepsactiviteit op af. Voor deze afstemming van groepsdoel naar activiteit maken zij gebruik van het projectboek. De leidsters bereiden de kinderen die moeite hebben om betrokken deel te nemen aan de groepsactiviteit daarop voor. Zij bieden deze peuters dezelfde activiteit één op één of in een kleine groep aan. De peuters krijgen tijdens deze tutoring tijd en aandacht om de informatie te verwerken, waardoor zij daarna betrokken kunnen deelnemen aan de groepsactiviteit. Groepsactiviteiten zijn bijvoorbeeld het bekijken en bespreken van een plaatje of het voorspelen van een situatie rondom het thema.

Na de groepsexploratie gaan de kinderen in de hoeken spelen. De hoeken zijn rijk ingericht. Dat betekent dat de kinderen in de hoeken uitgedaagd worden op de verschillende ontwikkelingsgebieden en het aanbod zo is, dat de kinderen zelfstandig aan de slag kunnen. Bij het spelen in de hoeken gaat het om het initiatief van het kind. De leidsters observeren en vullen aan, maar laten de kinderen zoveel mogelijk zelfstandig spelen en ontdekken.

Spel verrijken

De leidsters zorgen voor een uitdagende speel-leeromgeving en voldoende gelegenheid voor de kinderen om te kunnen exploreren en spelen. In het hoofdstuk 'de steiger voor het kind' hebben wij beschreven wat bedoeld wordt met een uitdagende speel-leeromgeving. De leidsters observeren de kinderen tijdens het spel. Laat het kind bij het spelen betrokkenheid zien? Kan het zelf kiezen en beginnen en zelfstandig problemen oplossen? In dat geval laten de leidster het kind zijn gang gaan; ingrijpen zou een onderbreking van het diepgaande spel betekenen. Als een kind minder zelfstandig en geboeid speelt en eenzijdige activiteiten laat zien, geven de leidsters steun. Zij verrijken het spel. In een eerste stap kijken zij wat het kind aan het doen is en zij doen mee. Daarbij gaan zij uit van het initiatief van het kind en zij sluiten aan bij wat het kind doet. De leidsters voegen tijdens het meespelen nieuwe elementen of materiaal toe aan het spel: de kinderen stoppen de keukenspullen in een mandje en de leidster vraagt of zij gaan picknicken. Voor sommige kinderen is dit voldoende om zelf verder te spelen. De kinderen die meer ondersteuning nodig hebben, helpt de leidster door op dezelfde manier het spel te blijven verrijken. Voor sommige kinderen is het verrijken van het spel niet voldoende. Zij hebben meer begeleiding nodig om te leren spelen. In dat geval doen de leidsters veel voor en geven veel aandacht aan het initiatief van het kind, totdat het kind langzamerhand zelf leert spelen en de leidsters zich kan terug trekken.

Terug naar 'spelen in de hoeken met Piramide'

Begeleiding op maat: tutoring en pientere kinderen

De leidsters kijken naar het kind en weten waar het kind goed in is en wat het nodig heeft. In de begeleiding van het kind houden de leidsters daar rekening mee. Is er op een ontwikkelingsgebied extra aandacht nodig of heeft het kind moeite om het reguliere groepsprogramma te kunnen volgen? Dan zetten de leidsters tutoring in. Een leidster oefent met het kind en bereidt het kind spelenderwijs voor op de groepsactiviteit. Met het doel dat het kind betrokken en ontspannen kan meedoen met de groepsactiviteit. Doordat de begeleiding een op een of in kleine groepjes gebeurt, is er meer aandacht voor het individuele kind. Daardoor kan de leidster nog beter inspelen op de behoeftes en het ontwikkelingsniveau van een kind.

Is het kind pienter, loopt het qua ontwikkeling voor op de anderen en pikt het informatie gemakkelijk op? Dit kind bieden de leidsters extra verbreding en verdieping aan. In de activiteiten met pientere kinderen staat het denkproces centraal. De leidsters stellen vragen om het kind aan te zetten tot nadenken. Zij ondersteunen de kinderen bij hun handelingen en laten hen zoveel mogelijk zelfstandig werken en experimenteren.

Speelplezier methodiek

Bij de methode Speelplezier staat het spel van het kind centraal. Het idee is om de peuter al spelend ontwikkelingsstappen te laten zetten. Speelplezier biedt handvatten om de ontwikkeling vanuit spel te stimuleren, te observeren en te registreren. Bij Speelplezier staan drie dagelijks terugkerende speel-leerroutines centraal: het demonstratiespel, het pantomimespel, het begeleide spel of samen spelen in kleine groepen.

Het demonstratiespel en het pantomimespel

De leidster speelt voor de hele groep voor kinderen herkenbare situaties rondom een thema. Dit doet zij door een rol aan te nemen. Bijvoorbeeld de rol van Snuf, de bij Speelplezier horende handpop. Tijdens het demonstratiespel gebruikt de leidster de bij het thema horende woorden. De kinderen kunnen op deze manier de koppeling maken tussen het woord en wat zij zien. Na het demonstratiespel beelden de kinderen samen met de leidsters de handelingen die zij Snuf hebben zien doen, uit. Zo ervaren zij lijfelijk de betekenis van de nieuwe woorden.

Begeleid spel - samen spelen in kleine groepen

Na het demonstratiespel speelt een leidster samen met een kleine groep kinderen. De andere kinderen spelen onder begeleiding van de tweede leidster in groepen in de hoeken. De leidster die de kinderen bij het begeleid spel begeleidt prikkelt de kinderen tot spelen en lokt gesprekken uit. Op deze manier herhalen de kinderen spontaan de nieuwe woorden. Het begeleid spel wordt op drie niveaus gespeeld: In een eerste stap spelen de leidsters en de

kinderen dezelfde rol. Bijvoorbeeld de rol van Snuf. Daarna kiezen de kinderen hun eigen rol. Ook de leidster neemt een rol aan en begeleidt in de rol het spel. Op het derde niveau spelen kinderen zelfstandig een vooraf zelfbedacht spel. De leidster begeleidt de kinderen bij de voorbereiding en de nabespreking.

Naast deze drie speel-leerroutines is er elke dag gelegenheid voor vrij spel in de hoeken. De kinderen imiteren tijdens het vrije spel vaak de handelingen die zij tijdens het demonstratiespel hebben gezien. Zij breiden het spel uit en verwoorden wat zij doen. De leidster observeert de kinderen tijdens het spel en verrijkt het spel waar nodig door kindvolgend mee te spelen.

Kindvolgend meespelen

Bij kindvolgend meespelen is het uitgangspunt dat de leidsters aansluiten bij wat het kind doet. Zij gaan naast het kind hetzelfde doen als het kind, zij spiegelen de handelingen van het kind. In het spel uiten zij de eigen verwondering en benoemen hun eigen handelen: op het moment dat een peuter een slang rolt, begint de leidster ook te rollen. Zij benoemt haar eigen handelen en spreekt haar verwondering uit als er door het rollen een slang ontstaat. De leidsters breiden het spel uit en voegen iets toe: De leidster rolt de slang op, benoemt dit en spreekt de verwondering uit als er een slak ontstaat. Door de kinderen erop te wijzen wat andere kinderen doen, betrekken de leidsters de kinderen op elkaar.

Terug naar 'spelen in de hoeken met Speelplezier'

Terug naar 'weten wat een kind nodig heeft'

Terug naar 'werkvormen'

Gelijke kansen voor alle peuters – een goede start op de basisschool

Als er zorgen zijn rondom de ontwikkeling van het kind bespreken de leidsters dat met de collega's en vervolgens met de ouders. Zij schakelen ter ondersteuning onze manager zorg in. Zij helpt de leidsters om een goed beeld te krijgen van de situatie en de juiste stappen te zetten en blijft de leidsters adviseren zolang dat nodig is. Zij onderhoudt ook de contacten met de samenwerkingspartners.

Tijdens het knooppuntoverleg, waar ouders, de leidsters en partners deelnemen, wordt gezocht naar de beste manier om het kind en zijn ouders te ondersteunen. Met de opgedane kennis uit het knooppuntoverleg worden ouders naar de passende hulp verwezen.

Op sommige locaties werkt een medewerker van Jens boventallig mee. Zij ondersteunt de peuters, ouders en leidsters als dat in het knooppuntoverleg afgesproken is. Door de ondersteuning van de Jens medewerker kunnen ook kinderen met extra behoeftes in de eigen buurt gezond opgroeien, spelen, leren en zich ontwikkelen.

Als een kind ondersteuning nodig heeft tijdens het opgroeien, kan het gebeuren dat meerdere professionals tegelijkertijd bij het kind betrokken zijn of ondersteuning bieden. Het is belangrijk dat zij dit van elkaar weten, zodat zij met elkaar kunnen samenwerken om de ouders en het kind op de juiste manier te ondersteunen of te begeleiden. Professionals maken daarom gebruik van de Verwijsindex Parkstad (VIP).

[Terug naar de tekst](#)

Dagstructuur – alle pedagogische basisdoelen en ontwikkelingsgebieden aan bod

Dagstructuur	Pedagogische basisdoelen
<p>Spelinloop De opvang begint met de spelinloop. De leidster begroet het kind en de ouder. Ouders spelen met hun kind. Op die manier wordt de overgang tussen thuis en de opvang makkelijker. Een leidster speelt met de kinderen in een van de hoeken. Ouders kunnen zo zien hoe het op de opvang gaat.</p>	
<p>Als alle ouders weg zijn: tutoring (Piramide) en de andere kinderen spelen vrij.</p>	
<p>Welkom Ieder kind wordt welkom geheten. Ook de kinderen die niet aanwezig zijn worden genoemd. De kinderen leren elkaars namen en het wordt duidelijk welke kinderen er zijn. Samen wordt besproken wat er de vorige keer is gebeurd en wat de kinderen die dag gaan doen. Door middel van de dagritme kaarten laat de leidster dit ook zien. Ook kunnen de dagen van de week en het weer aan bod komen.</p>	
<p>Groepsexploratie (Piramide) of het demonstratie- en pantomimespel (Speelplezier)</p>	

<p>Begeleid spel (Speelplezier) of werken in groepen (Piramide).</p>	
<p>Vrij spelen Het spelen in kleine groepjes wordt gevolgd door het vrijspelen. De kinderen kunnen zelf kiezen wat zij willen doen. Tijdens het vrijspelen observeren de leidsters en zij spelen mee met de kinderen.</p>	
<p>Opruimen, naar het toilet of verschonon, handen wassen Alle kinderen helpen mee met opruimen. Als alles op zijn plek ligt, gaan de kinderen die zindelijk zijn naar het toilet. Kinderen die al langer zindelijk zijn, geven zelf aan als zij naar het toilet moeten. Niet zindelijke kinderen worden als het nodig is verschoond. Alle kinderen wassen hun handen.</p>	
<p>Fruit eten en water drinken Kinderen die klaar zijn, gaan aan tafel zitten. Hier maakt een volwassene het fruit klaar. De tijd wordt benut voor voorlezen, zingen, 'problemen oplossen' en gezellig over iets praten. Als iedereen er is, het fruit klaar is, wordt een samen een liedje gezongen om kenbaar te maken dat er gegeten mag worden.</p>	
<p>Buiten spelen/gymzaal Na het eten gaan de kinderen vrij spelen, als het kan, buiten. Soms ook in de gymzaal. Ook wordt deze tijd gebruikt voor het doen alsof spel. De leidsters observeren de kinderen tijdens het spel.</p>	
<p>Afsluiting Voor de kinderen met hun ouders naar huis gaan, wordt er in een kring afgesloten. Leidsters lezen voor of doen een spel. De dag wordt samen afgesloten met een liedje.</p>	

Terug naar 'ik voel me geborgen, ik mag er zijn

Terug naar 'Veelzijdig VVE- de voorschoolse educatie'

Een kleine stap naar de basisschool – de doorgaande ontwikkellijn

Minimaal vier keer per jaar hebben de leidsters koppeloverleg met de leerkrachten van groep 1 van de koppelschool om activiteiten en thema's zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen. Voorbeelden van gezamenlijke activiteiten zijn een gezamenlijke herfstwandeling of de minicollege. Bij de minicollege nemen peuters samen met de kinderen van groep 1 deel aan een gezamenlijke thema activiteit of zij brengen een deel van de dagdeel door in groep 1 om te oefenen.

De leidsters en leerkrachten van groep 1 gaan een keer per jaar bij elkaar in de groep kijken. Op deze manier wordt de samenwerking versterkt, leren zij van elkaar en kunnen zij zaken zoals de dagstructuur nog beter op elkaar afstemmen. Een keer per jaar is er een bijeenkomst voor leidsters en leerkrachten van groepen 1 van alle locaties. Tijdens deze gezamenlijke VVE netwerkbijsamenkomst die in samenwerking met de basisscholen en de gemeente Heerlen tot stand komt, staat afstemming van de werkwijze en het verbeteren van de samenwerking centraal.

De warme overdracht

Als de peuter naar groep 1 van de koppelschool gaat, dragen de leidsters hem over aan de leerkracht van de groep waar de peuter gaat starten. Voor de overdracht gebruiken zij het overdrachtsformulier dat in samenwerking met de gemeente Heerlen tot stand is gekomen. Samen met de ouders lichten de leidsters de informatie uit het formulier toe. Met deze warme overdracht zorgen de leidsters voor een soepele overgang van de peuter naar de basisschool. Sommige ouders kiezen voor een andere basisschool, dan die waar de peuteropvang van het kind mee samenwerkt. Als het kind bijzondere ondersteuningsbehoefte heeft, dragen de leidsters het kind ook aan deze basisscholen warm over. Is er geen bijzondere ondersteuningsbehoefte nodig, krijgen de ouders alle schriftelijke informatie van het kind mee. Zo kunnen zij de informatie zelf afgeven aan de basisschool waar het kind gaat starten.

Terug naar 'elk kind een mentor'

Terug naar 'veelzijdig VVE- de voorschoolse educatie'

Samen bereiken we meer - educatief partnerschap

Handvatten voor thuis: VVE thuis, beweegtas en logeerkoffer

Op elke locatie bieden wij VVE thuis aan. VVE thuis is een programma dat ontwikkeld is voor de ouders van kinderen die deelnemen aan de voorschoolse educatie. Met VVE thuis krijgen de ouders handvatten om met hun kind thuis activiteiten te doen die aansluiten bij de activiteiten die aangeboden worden op de opvang. Door de herhaling thuis, heeft het kind meer mogelijkheden om te oefenen en zich woorden en vaardigheden eigen te maken. VVE thuis omvat acht bijeenkomsten. Tijdens de bijeenkomsten worden de activiteiten besproken en voorgedaan. Ouders krijgen de uitleg van de activiteiten en het nodige materiaal mee naar huis. Zolang ouders deelnemen aan VVE thuis, kunnen zij ook gebruik maken van bijhorend digitaal materiaal. Dit materiaal is aanvullend en het is de bedoeling dat ouders samen met het kind ermee aan de slag gaan. Elke deelnemende ouder krijgt een account, die door de leidster gevuld wordt met geschikt digitaal materiaal. Al doende komen tijdens de bijeenkomsten ook de ontwikkeling en vragen rondom opvoeding van

kinderen aan de orde. Soms nodigen de leidsters externe partners uit voor een bijeenkomst om iets over een bepaald onderwerp te vertellen. Aan het begin van het schooljaar krijgen de ouders de informatie over VVE thuis. Naar aanleiding daarvan kunnen zij zich aanmelden.

De beweegtas is gevuld met materiaal en ideeën om met kinderen thuis spelenderwijs te bewegen. Bewegen is een belangrijke onderdeel van de ontwikkeling van kinderen. Om te stimuleren dat kinderen thuis meer bewegen, krijgen de kinderen om de beurt de beweegtas mee naar huis. Ook in de logeerkoffer vinden ouders inspiratie voor thuis. De koffer bevat tips en materiaal over het thema. Om de beurt krijgt een kind de logeerkoffer mee voor een logeerpartij.

Terug naar de tekst

Meedoen en meedenken? Graag!

Met een aantal basisscholen hebben wij afspraken gemaakt over de onderlinge samenwerking en de samenwerking met ouders. Waar deze afspraken gemaakt zijn, bespreken de leidsters, de leerkrachten en de vertegenwoordiging van ouders de VVE activiteiten en hoe deze in te plannen gedurende het schooljaar. De input van de ouders wordt zoveel mogelijk meegenomen bij het opstellen van het partnerbeleidsplan. Gedurende het schooljaar komen de school, de peuteropvang en een vertegenwoordiging van ouders regelmatig bij elkaar om de voortgang van het plan te bespreken. Aan het einde van het schooljaar wordt met alle partijen gekeken hoe een en ander verlopen is. Uitkomsten worden meegenomen voor het opstellen en uitvoeren van het partnerplan van het volgende schooljaar.

Terug naar de tekst

Het kan altijd beter– zo zorgen wij voor een goed VVE aanbod

Onze pedagogisch beleidsmedewerker zorgt jaarlijks voor evaluatie van het beleid en de praktijk op de werkvloer. De evaluatie levert belangrijke informatie over wat beter kan of anders moet. Dat wordt vertaald in doelen en acties voor het volgende schooljaar. Door op deze manier te werken, zorgen wij dat het voorschoolse aanbod op onze locaties goed is, blijft en verbeterd wordt.

Terug naar de tekst

